

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 5 FEBRUARI 1922

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.ANDRE REDAKTÖR:
EBBA THEORIN.

ELEONORA DUSE REDIVIVA

Eleonora Duse. Det senaste porträttet. "Ett par nattsvarta, outgrundliga ögon under lyftade ögonbryn — — —"

ELEONORA DUSE! DET LIGGER ETT MAGISKT SKIMMER kring hennes namn. Det ger visioner av ett par nattsvarta, outgrundliga ögon under lyftade ögonbryn, ett fascinerande leende, en spröd, förändligad, obeskrivligt uttrycksfull stämma; och så dessa underbara händer, som inspirerat d'Annunzio till epitetet:

»Duse dalle belle mani.»

Det var längesedan Eleonora Duse steg fram inför publiken. Och när det skedde — för rätt kort tid sedan — var det i Ibsens: Fruen fra Havet. Kritiken var ojämn. Självt var jag inte i tillfälle att se det.

I söndags eftermiddag gavs som matiné Marco Pragas: La porta chiusa (den stängda dörren); på teatro Costanzi, inför en väl fylld salong.

För att vara på en italiensk scen var interiören välvårdad. Man är inte van, att se en sidenklädd Louis XVI-möbel, harmoniska färger, friska blommor i vaserna, sidengardiner för fönsterna som ram kring ett italienskt skådespel. En blick in mot ett gröndunkelt biljardrum, och en annan genom en trädgårdsdörr ut över en månlyst vit park, gjorde gott.

Och där satt Eleonora Duse vid mittbordet i den lilla salongen, med en jättekorg, full av vita rosor på golvet bredvid sig; iklädd en lång, havsblå klänning och en kort hermelinskimono. Hennes hår är grått, nästan vitt, nu. Endast den anspråkslösa lilla nackknoten har behållit en mörkare ton. Hon är inte smin-

kad, och den ojämna rodnaden i hennes magra ansikte tyder på nervositet.

Hennes ögon äro de samma som förr, men rollen ger dem ett skimmer av ängslan. Ögonbrynen ligga högt bågade i pannan, munnens halvt förgrämda leende är litet skevt, händerna magra. Men — det är hon!

Det är inte många repliker hon har att säga i de första scenerna. Några ångestfulla frågor till sin unge son — en tjuguarig yngling, som hon följer med blickar och rörelser, som ett barn hon vill skydda för stötar. Giulio! Hennes ögonsten.

Den unge Memo Benassi utförde sin svåra roll utmärkt. Det var intet italienskt feminint över hans utseende eller sätt. Röst, gester, känsla voro äkta, måttfulla och manliga.

Eleonora Duse reser sig och går omkring; rör sig med samma bundna gratie som för många år sedan, lever i pauserna, talar med själen. — Vad är det han vill, hennes unge son? Bort? Varför? Vart? Och varför så plötsligt? Mannen — en antipatisk herre med utseende av förfäad vivör — står på sonens sida. Herregud! Låt honom resa! Låt honom se världen! Låt pojken roa sig!

Vännen i huset blir rådfrågad — ironiskt — av mannen. Men inte heller han förstår förändringen. Prästen, don Ludovico, som är på besök, kommer att nämna ett namn — en ung man, Giulios bästa vän, som rest ut på en expedition till Sydamerika. Giulio glömmer sig och röjer sin längtan dit ut.

Lämnad ensam med Decio, moderns vän, ger han förklaringen.

JAG ÄR ICKE HÄR....

UR "DRÖMMERSKANS DAGBOK".

Det var i den natt jag födde mitt barn,
och jag då var nära att dö.
De hade släppt mig från kampen lös,
efter dagar av marter äntligen fri.
Likt en mantel av mörker föll livet från mig
— ängslan och kärlek, smärta och hopp
— världens yttersta udde försvann...
Oändliga vingar upplyfte min själ
genom gränslösa rymder av ljus.
Jag var gränslösheten, och ljuset var jag,
alla vidder, all stolthet min själ.
Genom himlarne flög jag jublande fram
— lilla själ, att du känt denna vidd!

Då från mörkret jag glömt ljud ett plötsligt rop
— ett ömkligt och sprött litet ljud.
Och jag mindes allt, och jag vände om,
gick leende lydigt tillbaka
till ängslan och kärlek, smärta och hopp.

— O, saliga vända, välsignade liv!
Ty den själ, som en gång känt viddernas fröjd
ser dem djupna kring allt, vet att heligt är allt,
och kan icke älska det nog!
— För en tid, sade jag, för den korta tid
vi är här, o, barn i min famn...

När det är smått kring mig och grått för mig,
när fiender smäda och slå,
jag drar mig till minnes den nattens vidd,
och mitt hjärta blir stort, som då.
Jag minnes rymden, som står kring allt,
och den stora döden, som väntar oss små,
och tänker på att jag icke är här.
Mitt hjärta är där, min själ är där,
jag älskar allt för dess skull.
Jag vill tjäna lydigt och glatt min tid.
Men när ont mig sker, när man håfullt ler
ack, jag är icke här, jag är icke här...

ANNA LENA ELGSTRÖM.

»Jag vill bli någonting,» säger Giulio med bedjande, men bestämd röst, »bli någon! Inte bara vegetera, mögla mellan fyra väggar...»

Decio försöker trösta honom, säger några fumlande, kärleksfulla ord om den tillgivenhet han hyser för honom, avbryter sig, — söker igen, då Giulio plötsligt ser på honom och säger, långsamt, allvarligt: »Tack — min far!» Sanningen är där. Decio är hans far. Biancas enda kärlek. Illusionen efter äktenskapets fruktansvärda desillusion. Giulio vet det. Huru?...

Andra akten spelas i Decios sovrum i samma hus, — en omedelbar fortsättning av första akten. Decio och Giulio komma från fönstret, fortsättande samtalet i salongen.

Giulio har känt det; annat det. Ingen har sagt honom det. Det är därför han vill bort. Bort från insinuationer och skvallor, bort från skevheten i hemmet, från vardagens tragedi. Han älskar sin mor. Han dömer henne inte. Han håller av Decio. Hon dömer inte heller honom. »Jag vill ingenting veta», säger han avvärjande. »Jag förstår! — Jag förstår!»

Mitt i deras samtal ljuder Biancas rop på Giulio. Decio för honom in i rummet bredvid, då Bianca knacker och kommer in.

Hon finner inte sin son! Hon har varit inne i hans rum för att se honom sova. Han var där inte! Var är han?

Ängsten i hennes röst, blick, tonfall och rörelser äro den »gamla» Duse — Duse från den gyllene, oförgätliga tiden. Så kommer Giulio åter in i rummet, tvingad dit av hennes utbrott. Och nu följer styckets stora scen. Bianca förstår, att de två männen talat med varandra, att också Giulio vet, och hon sjunker samman förintad av skam, instinktivt skyddande sitt ansikte som för ett slag, kvider som ett sårat djur.

Den scen, som utspelas mellan mor och son, griper starkt, ty den verkar genom sin sanning, och den gjordes mästertligt.

Modern berättar allt vad som kan berättas — utan fördöljande. Hon låter också sonen förstå, att mannen vet sanningen. Så hejdar hon sig plötsligt.

Hon ser på Giulio, att han inte ändrat sitt beslut att resa. Och hon söker — söker i sitt minne; säger halvt för sig själv: »Kan jag inte finna något, ... säga något, som kan röra honom, något som kan få honom att förstå, — få honom att stanna!»... Jo! Hon har det! Hon berättar en liten episod från Giulios barndom. Hur en enda blick från honom —, en blick av fasa, undran, sorg — på henne själv och mannen, som gossen överraskat i en dispyt, — kommit henne, att från den dagen avsäga sig rätten att vara kvinna, att leva, att älska — och offrat sig uteslutande som mor för sin son.

Hon ser på honom bevakande, då hon slutar.

»Jag var ung den gången», tillägger hon. »Men — naturligtvis — du skall resa, min gosse! Naturligtvis skall du resa!» Hon menar det inte. Det är kärlekens »trick», detta, att säga något, som väntar en motsägelse; ett tillkämpat medgivande, som innerst inne ropar absolut det motsatta.

Duse var storartad i sitt stilla, förnämt patetiska spel, utan många gester, med denna underbart rörande stämma, vars beslöjade nasalklang sällan höjde sig över det vanliga talets styrka, men ändå trängde rakt till hjärtat. Och hennes leende — ansträngt glatt, beklämmande, — kämpande för att vinna tillbaka det, som sakta och säkert glider ur hennes händer, dessa händer med sina innerliga, besjälade legatorörelser. Stor och nobel konst med enkla medel; mänskligt djup. Eleonora Duse lever åter!

Sista akten är avskedet.

Decio följer Giulio på expeditionen till Sydamerika som sällskap och skydd. Ty det är dit resan bär. La porta chiusa — livets stängda dörr, har öppnat sig, och Giulio säger sin mor farväl.

Ett underligt avsked, nästan inte något riktigt avsked, — just så, som det ofta går till i verkligheten. I sista stunden kretsar mannen kring de två, ger några flabbiga råd åt sin »son», yttrar några dumma anmärkningar.

Bianca står ensam med Giulio, — händerna kring hans tinningar — och ser på honom; — ensam, som vore hon allena med honom på en obebodd ö. Mannens pladder rör henne inte mer än en surrande fluga.

När hon slutligen säger:

»Det är inte det, att du reser — men varför du reser!» och hon lägger sin hand på Giulios bröst, och det med en rörelse, som om hon ville lyfta all livets sorg ifrån honom.

»Nu börjar botgöringen för min synd», tillägger hon sakta.

Men Giulio håller hennes båda händer, ser henne in i ögonen och säger — så innerligt och enkelt, att man absolut glömmar »spelet.»

»Mamma, cava! Mamma bella! Mamma santa!»... Och han är borta.

Automobilens ljud. Hon är ensam.

Giulios lilla kusin, som svärmat för honom, gråter i en fönstersmyg.

Bianca gråter inte.

Hon kryper ihop i sig själv, som om hon ville försvinna. Så slår hon ut med armarna i en stor, resignerad rörelse.

»Solo!» Det kommer med en kvävd, torr röst.

»Solo!» Dött, tonlöst... En hård, grå sanning. Verkligheten!...

Ridån fälles och drages åter åt sidan.

Ett regn av rosor från radernas avantscener faller över Eleonora. Duses grå huvud, som hon böjer djupt — djupt för den »bravo»ropande publiken.

Men jag ser ännu hennes tragiska ögon och hör hennes övergivna: »Solo... Solo!»

Rom den 13 jan. 1922.

ELLEN LUNDBERG-NYBLÖM.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 16 46. Allm. 98 03. Riks 1646. Allm. 61 47.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5.
Riks 86 60. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 61 47.

Iduns prenumerationspris 1922:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 15:—	Helt år Kr. 19:50
Halvt år " 8:—	Halvt år " 10:—
Kvartal " 4:25	Kvartal " 5:25
Månad " 1:50	Månad " 2:—

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 Utländska annonser:
öre å textside. Bestämd 45 öre efter text., 50 öre
pl. 20 % förh. Led. pl. å textside, 20 % förh.
o. Plattsökande 25 öre, för särsk. begärd plats.

EN KURS I BARNAVÅRD

FÖR IDUN AV DR ARTHUR FÜRSTENBERG

(Forts.)

Moderns iakttagelseförmåga är av oskattbart värde vid ett barns sjukdom.

För läkaren är det av oskattbart värde att barnets moder eller sköterska har förmågan att noga iakttaga barnets livsyttningar i friskt och sjukt tillstånd och det spelar en av den stora allmänheten icke anad roll för den rätta diagnosens fastställande, om läkaren får värdefulla upplysningar av barnets sköterska eller om han, som tyvärr ofta händer, får alldeles vilseledande. Barnets liv kan hänga på.

Meningen med all barnavård är ju den att föstra ett andligen och kroppsligen friskt släkte. Det finnes ju framstående tänkare, som hålla på den satsen, att det icke endast är av godo, att det födes så många barn till världen och räddas för möjligheten av att vår jord inom en överskådlig tid blir överbefolkad. Men alla kunna vi väl vara överens om fördelen därav, att de barn, som födas till världen, också bliva så uppfödda och vårdade, att de väl kunna uthärda livets alla farligheter. Det är för ett folk ett livsintresse, att dess medlemmar andligen och kroppsligen äga den själens och kroppens hälsa och spänstighet, som nutidens liv ovillkorligen fordrar.

I vårt land äger det förhållandet rum, att dödligheten och speciellt dödligheten bland barnen är mycket liten — endast Norge kan uppvisa ett något lägre dödlighetstal — men också att antalet födda per tusen levande är ovanligt lågt — av de större länderna är det endast Frankrike, som visar lägre födelsetal.

Var och en som har den minsta kännedom om de sociala missförhållandena, bör kunna instämma i den meningen, att det icke skulle vara omöjligt att få ännu flera av de födda att behålla livet, om allt gjordes för barnens näring och vård. Och det är också en värdig uppgift för lagstiftaren och den socialt intresserade, att söka minska vådorna för de späda, att genom ekonomiska och andra föranstaltningar bereda flertalet av de späda förmånen av naturlig uppfödning, varigenom deras motståndskraft, som bekant, avsevärt stärkes. En god barnavård är således ett fosterländskt önskemål av allra största betydelse och för detta önskemåls nående borde alla goda krafter kunna enas.

Hur barnkammaren bör vara inredd.

Efter denna inledning vill jag orda något om de förberedelser med avseende på rum och bohag, som den blivande modern har att vidtaga, innan det efterlängta första barnet ser dagens ljus.

Först då några ord om barnkammaren! Väl vet jag, att numera endast ett litet fåtal familjer har tillfälle hålla sig med verklig barnkammare, i de flesta hemmen få barnen dela sovrum med föräldrarna, ja, de allra flesta familjer torde i det hela endast hava ett rum till förfogande och i detta bo de alla. Men för dem, som ha tillfälle hålla sig med en verklig barnkammare, kan det vara av intresse få höra, hur en sådan bör se ut. Först av allt bör det vara ett rum, som vetter åt soligt väder-

streck, d. v. s. aldrig rakt i norr. Alla barnkammare kunna ej ligga åt söder, men det är idealet; övriga soliga väderstreck, alltså åt öster och väster, gå också för sig. När man fordrar sol i barnkammaren har man också därmed sagt, att den bör vara fuktfri, ty fuktiga rum åt solen bli snart uttorkade. Och fuktfrihet är ett av de allra viktigaste villkoren för att beteckna ett rum lämpligt till barnkammare. En mångårig erfarenhet har lärt mig fuktens ödesdigra inverkan på barn och särskilt på späda barn. När vi alltså fått ett soligt och därmed fuktfritt rum, gäller det att i övrigt göra det lämpligt till barnkammare. Det blir så, om det är och kan hållas rent; på golvet linoleummatta eller ock bör golvet målas eller fernissas, så att det dagligen utan olägenhet med fuktig trasa kan avtorkas. I rummet sparsamt med möbler och inga onödiga sådana samt inga mjukt stoppade möbler; med andra ord, intet bohag som lätt åstadkommer, att damm flyger i rummet. Ej heller bör man framkalla fukt i rummet genom att i detsamma torka de tvättade barnkläderna, vilket alltför ofta förekommer. Våta och nedsmutsade blöjor böra ej förvaras i barnkammaren. Likaså böra nattkärnen alltid efter användande tömmas och rengöras.

Uppvärmning och ventilation i barnkammaren.

Det är emellertid icke nog, att rummet är bra och rent, det gäller även att ventileras detsamma och att uppvärma det och härvid syndas det så gott som överallt. De gamla hederliga svenska kakelugnarne komma ju mer och mer ur bruk, men där de finnas, böra de till fullo utnyttjas, vilket sällan är fallet. Hur ofta få icke vi läkare, som på alla dygnets timmar måste göra besök i hemmen, vara vittne till olämplig ventilation och uppvärmning av sovrum och barnkammare? Mitt i vintern öppnar man fönstren på vid gavel, låter dem stå öppna timtals och detta i den tron, att rummet därigenom blir på bästa sätt ventilerat. Det enda, som därvidlag sker, är ju, att rummets temperatur blir avsevärt sänkt, en verklig ventilation lyckas man ej genomföra. Hur mycket bättre vore det ej, om den tjänande anden först gjorde upp eld i kakelugnen och, när denna tagit verklig fart, öppnade fönstren ordentligt. Då suges luften från yttervärlden genom fönstren direkt mot brasan, blir där uppvärmd, stiger upp efter kakelugnen och driver den förbrukade luften ut genom fönstren. En verklig ventilation åstadkommes, varvid samtidigt en stark avkyllning av rummet undviks, synnerligast som fönstren endast behöva stå en helt kort stund öppna, om eld är uppgjord i kakelugnen. Nu kommer emellertid ett svårt kapitel, att få den eldande att låta brasan brinna ut fullständigt, innan spjället stänges. »Man skall väl icke elda för kråkorna», blir svaret, när man gör anmärkning på för tidig stängning av spjället. Men kom ihåg, att kolos är så gott som luktlöst, att kolos är farligt för fullväxta men ofta livsfarligt för barn och att ett för tidigt stängt spjäll måste åstadkomma kolos i rummet! Stäng

därför aldrig spjället, förrän brasan är till fullo nedbrunnen och askan efter omröring synes utan glöd! Då kan spjället stängas, på det att kakelugnen måtte bli uppvärmd och behålla och sprida sin värme i rummet. Den ovan spjället befintliga ventilationsluckan kan emellertid hållas öppen och därigenom fylla sin uppgift.

Vad den "torra" värmen i värmeledningsrum beror på.

I moderna våningar äro kakelugnarne utbytta mot värmeledningar, numera av det slag, som benämnes varmvattensystem. Äro dessa värmeledningar kombinerade med effektiva utsugningssystem, arbeta de synnerligen väl och kunna till fullo jämnställas med kakelugnarne. När utsugningsventilen står öppen, suges luften in genom de öppnade fönstren eller genom fönsterspringorna över värmeelementen, som stå vid fönstren, där den uppvärms och sprides i rummet. Genom reglering av utsugningsventilerna och värmeelementenas nycklar kan luftutsugningen och värmen ökas eller minskas. Allt beror således på utsugningen, om luften i rummet blir god eller icke, men jag måste säga, att man esomoftast får se utsugningskanalerna tillstängda, dels beroende därpå, att familjen ej satt sig in uti värmeledningens teknik och således ej förstår ventilens uppgift, dels därpå, att kanalerna ej fungera ordentligt, så att herr och fru Pettersson genom kanalerna ofta få del av luften från herr och fru Janssons kålsoppa eller herr Janssons pipa och till sist därpå att man fått för sig, att »det drar» genom ventilerna. — Innan jag slutar att orda om rummets ventilation, måste jag säga ett ord om nödvändigheten att ofta avtvätta värmeledningselementen med fuktig trasa. Den »torra värme», som våra stora kolkaminer i tamburen åstadkomma, beror ju på att det å den varma kaminen fallna dammet brännes och osar, vilket av oss uppfattas såsom synnerligen »torr» värme. Sak samma, om varmvattenselementen få stå dammiga. Alltså daglig rengöring av desamma!

Temperaturen i barnkammaren bör vara 17—18 grader. Att vänja barnet vid höga temperaturer i rummet är skadligt och åstadkommer lätt, att barnet blir »förkyllt», när det går in i andra mindre uppvärmda rum eller ut i friska luften.

I enkla bostäder, där särskild barnkammare ej kan åvägbringas, bör man i alla fall se till, att det rum, där barn och särskilt spädbarn vårdas, hålles mer rent än vanligt och att damm ej onödigtvis uppröres i rummet.

Hur barnets första bädd skall vara beskaffad.

Barnkammarens viktigaste möbel är naturligtvis barnets bädd. Härvid är först att iakttaga, att barnet ovillkorligen skall hava egen bädd, aldrig sova hos modern eller hos sköterskan. Det kan icke vara hälsosamt för barnet att inandas en vuxen persons utandningsluft eller utdunstning, oavsett den fara, barnet löper att i en fullvuxens bädd under dennas sömn bliva klämd till döds.

(Forts.)

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

D E N S A V A R T A S L Ö J A N

F Ö R I D U N A V M Ä R T A S T A R N B E R G

NÅGONSTANS I VÅRT LAND SITTE EN dam och syr på sin utstyrel — för hon skall gifva sig, säger hon, och tror hon. Hon har suttit så nu i fyrtio år och sytt och sytt, och hon sitter där vid sitt fönster och syr ännu.

Hon syr de finaste broderier, blomrankor med håll som små nålsuddar, muscher och hålsömmar. Hon syr daglinnen och nattlinnen, benkläder, korsettskyddare och underkjolar, hon syr lakan och örngått och duktyg och handdukar, fällar dussin efter dussin av handdukar, syr vartenda stygn för hand, och vartenda stygn är så väl gjort, att det kunde prisbelönas. Packor av färdigsytt linne ha gått genom hennes händer och gå ännu. Det är bråttom. Hon, som sitter och syr på sin utstyrel, har knappast tid att se upp från sitt arbete, hon syr från morgon till kväll. Och om man ber henne att inte sy så flitigt, att vila sig en liten stund, ser hon upp ett flyktigt ögonblick och ler, det glimmar till i hennes ögon som skenet från något dolt ljus, och det breder sig ett lycksaligt leende över hennes läppar: Hon har inte tid, hon måste skynda sig, det måste vara färdigt till i nästa vecka, hon skall gifva sig då.

Så har det varit i fyrtio år. I nästa vecka skall det ske, hon skall gifva sig då — i nästa vecka genom fyrtio år.

Då hon var nitton år, inträffade det, som blev anledning till hennes livs förunderliga arbete och väntan.

Hon var en mycket vacker flicka, då hon var nitton år, förtjusande, ljuv och glad, säga de, som kände henne då. Hon var en begåvad flicka, hon hade fått en god uppfostran, man spådde henne en lysande framtid på musikens område. Då kom en ung man i hennes väg, en officer. Han fängslades av hennes skönhet, av ljuvheten i hennes väsen, och han började uppvakta henne, säga henne artigheter, smickra henne, och slutligen viskade han i hennes öra, att han älskade henne. Han stal till sig hela hennes själ, band hennes hjärta, hennes unga sinne vid sig med band; som äro starkare än själva livet — kanske också starkare än döden. Hon älskade honom. Han blev hennes livs ljus. Det blev en tid i hennes liv, ett år, som ingen annan tid sedan kunde utplåna minnet av. Hon trodde honom. Som berget i sin orubblighet var hennes tillit till honom.

Ett års tid lekte han den bedårande leken med ett människohjärta, med en människosjäl. Så gick han bort från henne, som han bundit vid sig med band, som äro starkare än själva livet och kanske starkare än döden. Ett par rader som sade, att det var slut med leken nu, och ett kort

farväl, ett återsändande av ringen, som han fått som inseglet på hennes kärlek. Så gick han bort och gifte sig med en annan, som hade pengar att betala förbindelsen med.

Det hade varit en afton i den ljusa, fagra midsommartiden, som deras vägar hade korsat varandra, som de hade mött varandra och ingripit i varandras liv — till ansvar, till redovisning och till dom en gång. Det var en afton i den ljusa, fagra midsommartiden, som ringen och det lilla kortet med de förfärande orden om att allt var slut, kom.

Hon var så glad och så lycklig som lärkan, som sjunger över sitt bo. Hon väntade honom. Han skulle komma i nästa vecka. De skulle bestämma tiden för sitt bröllop. Hon skulle visa honom, vad hon sytt till deras bo. Hon hade nästan hela sin utstyrel färdig.

Tore Svennberg.

VAR NATIONELLA TALSCEN HAR nu fått ny chef, i det hr Tore Svennberg vid förra veckans regeringskonselj utsågs till den viktiga befattningen. Och efter allt att döma har ett lyckligare val ej kunnat göras. Han är mannen med de stora konstnärliga vyerna, den praktiska erfarenheten, fackkunskapen och den personliga vederhäftigheten. Alltså har man rättighet att hoppas det bästa för vår sceniska konst.

Det var förunderligt. Det var, som om solen hade mistat sitt sken, som om hon hade förlorat sina ögons ljus. Men det var hennes förstånds ljus som slocknade, som då man blåser ut ett ljus. Och kraften i hennes unga kropp försvann för ett ögonblick som för ett osynligt slag. Hon föll ned till marken, där hon stod, man hörde bara ett litet rop — ett enda ord: Gud. Och hon låg avsvimnad.

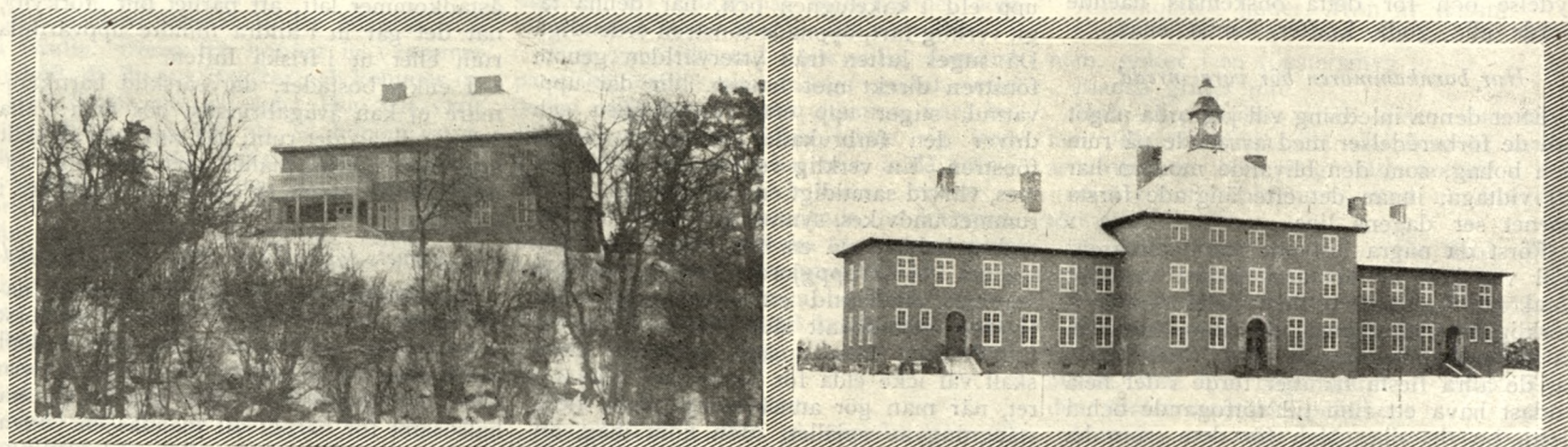
När man så lyfte upp henne, och hon återfick medvetandet, log hon. Det var ett förunderligt, lycksaligt leende. Hon måste skynda sig med sitt arbete. I nästa vecka skulle han komma. Då skulle deras bröllop stå, sade hon.

Då började hennes livstidsarbete, som nu pågått i fyrtio år.

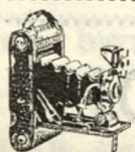
Hennes rop upp till Gud i den stund, då hennes livslycka ödelades av människovilja och av människomakt, nådde kanske fram, och så lade Gud in i hennes själ arbetets välsignade glädje som en bärkraft genom livet. Hon ler ett lycksaligt leende, och hon syr och syr. I nästa vecka skall han komma. I nästa vecka skall hennes bröllop stå. — I nästa vecka genom fyrtio år. Över tidernas lopp är som en svart slöja kastad, allt är som gömt, som dolt för henne av en osynlig, skyddande hand. Det är bara två ljuspunkter som synliga och bevarade för henne: minnet av den tid som ingen annan tid kunde utplåna och hoppet på en ny tid — i nästa vecka.

Först sydde hon färdigt det, som var bestämt för hennes egen utstyrel, det, som var tillmätt och tillklippt. Och det lades undan. Så måste man mäta upp nytt, klippa till annat, hon måste ha mera arbete, och så förde man till henne, för vilken allt ligger som dolt under en svart slöja, utstyrlar för andra brudar att sy och brodera. Och hon har sytt och hon syr från morgon till kväll utstyrel på utstyrel för andra brudar, troende, att hon syr på sin egen utstyrel. Hon syr in lycka och glädje och leende drömmar, och vartenda stygn är så väl gjort, att det kunde prisbelönas. Och hon har fullt upp med arbete att fylla sin tid med. Nu är det en firma i Stockholm, som genom hennes syster sänder henne brudutstyrel på brudutstyrel att sy. Och hon har ett hems skydd genom privat vård, sedan hennes föräldrar dött.

Arbetsglädje ligger som en välsignad Gudagåva gömd i hennes själ, och ingen kan beröva henne den gåvan. Och minnet och hoppet lyser upp hennes liv. Allt annat är som av en skyddande hand dolt under en svart slöja.

Det nya hospitalet i Strängnäs med plats för 800 patienter är nu färdigt. T. v. Överläkarbostaden, t. h. administrationsbyggnaden. C. E. Lindbom foto.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRANKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

ALADDIN OCH NOUREDDIN

EN MEDITATION ÖVER SKAPAREN OCH VERKET. AV DEN INBITNE

SEDAN NÅGRA ÅR PASSERAR JAG för varje dag ett nybygge på väg till och från mitt arbete. Det är ett av stadens gentilaste byggen och sannolikt det dyraste, och det är ingen konst att gissa, vilket hus jag menar. Men jag lycker min mun med sju insegel och nämner inga namn för att hålla saken icke vidkommande personliga synpunkter fjärran.

Det är ett mycket underligt bygge detta — på många sätt. För många år sedan tog arkitekten hela Sverige med storm, när han visade sin ritning. Det huset ville vi ha, och vi beställde det. Och allt vettigt folk i landet gladde sig storligen och sade sines emellan: äntligen har Sverige fått en byggmästare — med betoning på »mästare» — som kan mäta sig med de store döde, ett geni, som tänker i sten, och vars tankar ta gestalt, såsom tonerna från Amfions lyra blevo till kvaderstenar i Thebes ringmur. Faiseurer räkna vi i tusental, och staden är fullproppad med gjorda hus. Nu skulle vi få ett skapat, en byggnad lika självklar och nödvändig i sin organiska vuxenhet som Ridarhuset, Slottet och Westmans nya rådhus, 1900-talets enda arkitektoniska konstverk i Stockholm.

Men så blev det icke, till grämlse för alla dem, som framälskat detta verk. Ty nu är bygget snart icke något bygge längre. De sista ställningarna skola falla i år, och det finns ingen möjlighet att göra det gjorda ogjort. Vi ha fått ett förmodligen mycket ändamålsenligt hus med många skickligt studerade och lika skickligt applicerade detaljer. Men det är icke det hus, som vi beställde. Vi ha fått ett i minsta vinkel utexperimenterat hus, men anden, som levandegör, snillet som formar sin tanke ur ett enda block, fattas. Geniet har krympt ihop till talang. Aladdin, solskensbarnet, som skapade liksom på lek, har förvandlats till Nouredin, den beräknande och strävsamma begåvningen, som behöver år och dagar till att mödosamt tänka ut det geniet bygger på en enda natt — med andehjälps förstås såsom i sagan.

Men sagan har en mening. Jordens byggmästare måste räkna med realiteter: avlöningar, strejker, leveransförsejningar o. d. Allt sådant är tidsbetonat. Men själva skapelseakten, konceptionen är ögonblicklig och tidlös — borde i varje fall vara det.

Men det är just geniernas, särskilt de svenska geniernas tragedi att så mycket av det bästa de skapat i hjärnans och hjärtats valv aldrig blir till och att det, som blir till, ofta är en svag avbild av idéen. Den tragiken har nästan ingen av mänsklighetens största förskonats ifrån. Jag behöver endast nämna tre namn: Michelangelo, Goethe och Oehlschläger som exempel.

Oehlschläger ja, Aladdins diktare, han förvandlades också rätt snart till en Nouredin, som gick omkring och sökte Lampan. Kanske är det föranningen om hans mannaålders snabba förtorkning, som gav det unga, framstormande diktarsnillet en så klar blick över problemet om motsättningen Aladdin-Nouredin. Skaldens utformning av dessa tankar är i varje fall av en sådan allmängiltighet, att den direkt och i detalj kan tillämpas på den byggnadshistoria, som här är text för min betraktelse. Hör bara:

Trollkarlen Nouredin kommer till Ispahan från Afrika, där han tillbragt ett helt liv med att genom punktering lista ut, hur han skall komma i besittning av den underbara Lampan. Under tiden har »naturens muntre son» Aladdin, som med Lampan är i besittning av geniet, helt »naivt» — i oehlschlägersk mening — erövrat sultanens dotter och på en enda natt byggt ett skimrande marmorpalats åt sin brud. Nouredin träffar på härberget en gammal köpman, vilken han utfrågar om ett och annat. Särskilt är han nyfiken att få höra något om Aladdin och hans underbara slott. Han vill veta, hur det »hänger samman». Och till slut får han den skämtsamme köpmannen att tala allvar. Ty hela nyromantikens estetiska åskådning, dess uppfattning av geniet och dikten, ligger förborgad i dessa till synes värslösa ord:

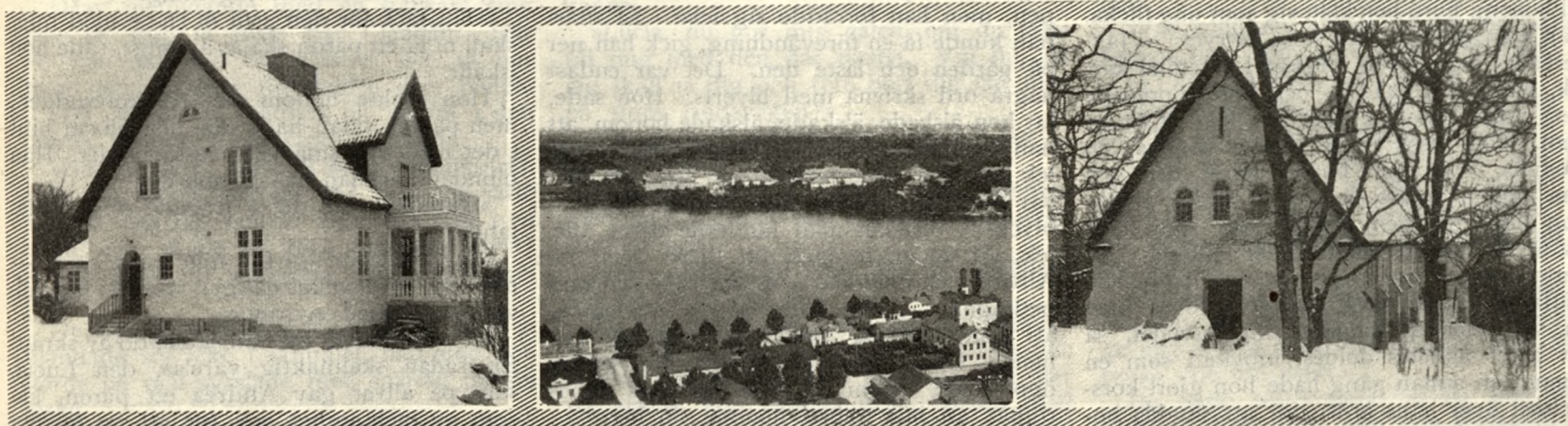
Hver har saa sit eget Lune, seer I!
Een bygger langsomt op og sammenskraber
Materialier fra mange Kanter;
naar det er gjort, saa gaaer det med en Muren;
men dog forhaster man sig ikke derfor;
man spiser Frokost, Middags-, Aftensmad
dog alt imellem og gaaer smukt tilsengs,
til rette Tid, hver Nat, naar man er søvniig.
Er noget muret alt for galt, saa rives
det ned igjen; og saadan faares fort,
til ei det taaler meer at røres ved — —
En anden løierlig, naragtig Karl
blier født til Verden som en Spindevæv, (här = spindel)

han haler alting af sig selv og hviler ei, før den hele Bygning færdig staaer; og det er gjort, mens en fornøftig Mand faar tændt og røget ud sin Morgenpipe. Det maa man aldrig ta'e fortrydeligt; hver følger saa sin egen Siæls natur!

Det är mig numera omöjligt att gå förbi denna stads största kommunala bygge, utan att den persiske köpmannens ord ringa i mina öron, så till punkt och pricka liknar Stockholm Ispahan — i detta hänseende. Skillnaden är bara, att det stockholmska byggnadsverket genomlupit båda faserna. Det var tänkt av Aladdin, men blev utfört av Nouredin. Murar ha rests och rivits ned, gubbar ha hissats till väders och tagits ned igen, leksaksdekorationer, tilltalade av nyck och infall istället för skapelser av ingivelse, ha applicerats och fått stanna kvar, krönet har genomgått flera förvandlingar än havsguden Protevs, innan det fick sin innevarande olyckliga gestalt o. s. v. Ja, det har provats och experimenterats i det oändliga, till dess anden flög sin kos för att aldrig återvända.

Men kanske är allt detta bara omanlig klagan. Eftersom tiden har allt annat i mån av sin värdighet, så får han även de hus, han förtjänar. Det är meningslöst att sitta och vänta på arkitekter av Michelangelos mått, mästaren, som välvde Peterskyrkans kupol i sitt huvud genom en enda skaparakt och vars ande efter döden ledde verket — geniet, som satt nere i Rom och tänkte den härliga trappan till det Laurezianska biblioteket i Florens — skaparen av världens skönaste öppna plats, den kapitolinska piazzan i Rom, självklar och nödvändig som Guds egen skapar-tanke.

Och även om tiden framkläckte ett dylikt geni, så hade vi ingen användning för det, vi som för tid och evighet förstört Stockholm genom att snöra in dess fria skärgårdsgestalt i den lindhagenska stadsplanetvångströjan, vi som opererat bort Brunkebergsåsen och förstört Söder, byggt husåbåken mitt i Strömmen o. s. v. o. s. v. Nej, om det tilläventyrs någon gång ur tidens nöd skulle födas någon Aladdin, så skola snart de små experimenterande noureddinsandarne ta hand om geniskapelsen och förstöra den till oigenkänlighet. Och vi äro precis lika slätstrukna som förut.

Fr. v.: Hospitalsläkarbostaden i Strängnäs. Utsikt från staden över hospitalsanläggningarna. Kapellet (det första vid ett svenskt hospital). C. E. Lindbom foto.

Husmödrar

gör ett försök med

VANDENBERGHS

Extra Växt Margarin och Ni kommer alltid att använda detta.

IDUNNS FÖLJETONG

LUCIA. AV MATILDE SERAO.

ÖVERSATT FRÅN ITALIENSKAN AV ERNST LUNDQUIST.

(Forts.)

HON BERÄTTADE OM HENNES BESYNNERLIGA svar, hennes fantastiska krior, som slogo kamraterna med häpnad, och hennes vidskeppelse. Ibland steg Lucia upp om natten, gick fram till Caterinas säng och grät tyst.

»Varför grät hon?» frågade Andrea.

»Emedan hon led. Några i skolan kallade henne excentrisk, andra romantisk, andra fantastisk, läkaren sade, att hon var sjuk, och att alltsammans kom sig därav.»

Hon talade om hennes besynnerliga smak; hon åt icke frukt på tisdagen — det var för själarna i skärselden — och drack icke vin om fredagarna för Kristi lidandes skull. Hon åt mycket sötsaker och drack stora glas vatten.

»Det gör hon än», anmärkte Andrea, djupt intresserad.

Småningom tröttnade berättarskans röst, blev otvivelaktigare, och han vågade icke väcka henne. Caterina somnade ett ögonblick, men började sedan åter i avbrutna fraser.

Till sist sade hon i sömnen:

»Stackars Lucia!»

»Stackars Lucia!» upprepade Andrea mekaniskt.

Caterina sov, men han låg vaken, feberaktigt efter dessa berättelser och kämpade emot sitt begär att väcka sin hustru och säga: »Tala mera om henne.»

Efterhand började han använda samma metod med Alberto. Då de gingo ut och promenerade tillsammans, förstod han alltid att skickligt föra talet på hans hustru. Det var en lätt sak, ty Alberto ville icke höra talas om annat. Lucia var hans ständiga tanke, hans favoritämne, liksom hon var Caterinas. Han hade så mycket att berätta om henne, att Andrea icke behövde göra honom några frågor; han sköt då och då in en interjektion för att visa, att han hörde på och var intresserad. Alberto slutade aldrig att förtälja om, huru han blivit förälskad, huru Lucia talade, vad hon skrev till honom, huru hon klätt sig som ung flicka. Han kom särskilt ihåg vissa uttryck — Jagernauts vagn, livets sorgespel, förståndskärlek, hjärtats tystnad — och han upprepade dem med välbehag, som om han njutit av dem. Han beskrev de minsta säsaker, en blomma, som hon burit i håret den och den dagen, handskarna, som räckte henne upp till armbågen, sidenkjolen, som hade frusat så egendomligt under pålsen. Alberto glömde ingenting: en dag hade han träffat på henne sängliggande, i feber, med en vit sidenduk bunden om huvudet, så att håret alldeles doldes, inbyttad som en nunna; en annan gång hade hon gjort kors-tecknet över hans bröst, för att skydda honom mot allt ont. En annan dag hade hon sagt honom, att hon snart skulle dö, det anade hon, och att hon redan hade gjort sitt

testamente; hon ville bli balsamerad, ty hon var rädd för maskarna. Först skulle hennes kropp svepas i ett battistlakan, sedan i ett svart sidenskynte parfymerat med ambra. Håret skulle flätas med pärlor och ett silverkrucifix läggas på hennes bröst.

»Det var så man kunde gråta», fortfor Alberto, »och jag kunde inte få henne att tala. Hon ville säga mig allt, allt. Slutligen gråto vi bägge två i varandras armar, som om vi skulle dö samma dag.»

Men då Alberto Sanna blev alltför meddelsam i sin förtrolighet och fick röda fläckar på kinderna, led Andrea svartsjukans kval. När han hörde den andre tala om sin hustrus delikata skönhet, om hennes ömma kyssar, bleknade han, bet hårt samman tänderna om cigarren och kunde knappast motstå begäret att kasta Alberto i diket. Men då han kastade en blick på honom och såg, huru tråkigt han gick där med uppslagen vinterrockskrage och hatten neddragen över ögonen, blandades hans vrede med förakt, och han slängde våldsamt cigarren mot en trädstam. Det var omöjligt att få Alberto att tala. Med en förälskads hänsynslöshet skulle han kunnat tala om för hela världen, att Lucia begagnade strumpeband av blått siden, broderade med pensée och mottot: Honny soit qui mal y pense. Och han frågade småleende:

»Vad säger du om det? Är det inte sinnrikt?»

Det, som skulle vara en tröst, blev en pina. Andrea såg dystert och allvarligt ut.

IV.

En dag kom Lucia in i salongen med en beslutsam, nästan utmanande min. Det såg ut, som om hennes skälvanande näsborrar andats in krutluk och hela hennes varelse varit redo till batalj. Med blicken riktad åt annat håll, medan Andrea räckte henne en kopp kaffe, lämnade hon honom helt lugnt en biljett. Han darrade i hela kroppen, men han förrådde sig icke. Så snart han kunde få en förevändning, gick han ner på gården och läste den. Det var endast några ord skrivna med blyerts. Hon sade, att hon älskade, älskade, älskade honom, att han var hennes Andrea, hennes starka kärlek, att hon hade förlorat sin frid, att hon var lycklig, emedan hon älskade honom, olycklig, emedan man hindrade deras kärlek, att de måste spela ett djävligt spel, att Alberto och Caterina — de stackars, stackars bedragna — inte hade någon misstanke, att han, Andrea, skulle ge noga akt på henne, Lucia, och söka förstå det hennes ögon sade honom, att hon var hans tillhörighet, att hon tillbad honom, sin herre...

Alla de mörka tankarna voro borta. Andrea kände sig nästan kvävas av glädje; han gav sig till att tala högt med stalldrän-

gen Matteo, ropade på hundarna Fox och Diana, som hoppade upp på honom, högg Diana i nackskinet, lät Fox göra kolossal hopp, skrattade och väsnades, sade, att Matteo var barn på nytt, att hundarna voro klokare än han; men att han å andra sidan var en gammal hedersspascha. Uppe i ett av fönstren visade sig ett par kvinnohuvud och bredvid dem ett huvud, som liknade en plockad fågel. Han ropade upp till dem, att han ville bjuda damerna på en lång promenad i vagn, i raskt trav. De skulle åka i landån som två prinsessor, han och Alberto i phaëtonen.

»Men frukosten då?» jämrade Albertos tunna röst från fönstret.

»Du har rätt», dundrade Andrea nedifrån gården, »låt oss äta först.»

Och han tog trappan i några språng, sjungande och skakande sin lejonman. Då han kom upp, tog han Alberto om livet och tvingade honom att dansa ett varv yrande polka genom hela salongen.

Lucia åsåg detta våldsamma glädjebrott utan att förändra en min.

»Efter ni är så artig i dag», sade hon kallt, »kan ni ju bjuda mig armen, då vi gå ut till frukosten.» Det är en ridderlig vana, som ni inte har lärt er än.»

»Jag är en tölp, signora Sanna. Vill ni göra mig den äran att ta min arm?» — och han bugade sig djupt.

De bägge andra skrattade och följde dem utan att ta efter exemplet. I den skumma korridoren tryckte Lucia sig tätt intill Andrea; han prässade hennes arm så hårt, att det gjorde ont. Då de kommo in i matsalen, sågo de så högtidliga och stela ut, att Alberto gjorde narr av dem. Caterina var lycklig, emedan hennes man hade kommit i gott humör igen. Vid bordet snuddade Lucias armbåge ett par tre gånger emot Andreas ärm; då hon drack vin, betraktade hon honom över glaset. Han var på sin vakt, sneglade på Alberto och Caterina, men de sågo ingenting, misstänkte ingenting.

»Titt tack för den arm ni inte bjöd mig, skall ni få ett päron skalat av mig», sade hon iskallt.

Hon räckte honom det på knivsudden, men på ena sidan hade den lilla häxan bitit i det med sina små vita, vassa tänder. Han blundade, medan han åt upp det.

»Hurudant var det?» frågade hon nedlåtande.

»Jag beklagar — för min egen skull — men det var mycket dåligt», svarade han allvarligt och med en grimas.

Alberto trodde, att han skulle dö av skratt. En sådan skälmaktig varelse, den Lucia, som på allvar gav Andrea ett päron, liksom av tacksamhet och för att ge honom en angenäm present, och så var det i stället ett dåligt päron! Vad hon var spirituellt, den Lucia!

Vid **Kraftnedsättning efter sjukdom** är järnmedicinen Idozan det bäst stärkande och aptitgivande medel. **Snabb och överraskande verkan** Intages lätt av såväl barn som äldre. Genom Idozans 5-dubbla järnhalt jämfört med andra dyl. prep. är detta preparat **avsevärt billigare än andra järnlösningar.** Rådfråga läkare. Fås på alla apotek.

IDOZAN

Skadar ej tänderna.

B Y G G A O C H B O

VARA HUSMÖDRAR ANMODAS OM PRAKTISKA IDÉER.

Stadshuset, som byggmästarkursernas deltagare komma att besöka på rundturerna.

DET ÄR ETT GLÄDJANDE TIDENS tecken att frågan om att bygga och bo åter börjar bli aktuell efter de besvärliga kristidsåren, då man absolut inte byggde och då många knappast bodde heller — i vanlig mening. Redan förra våren hölls i Stockholm en serie byggmästarkurser i förening med en byggnadsutställning, vilken senare utförligt skildrades i Iduns spalter. Intresset bland deltagarna var då så stort, att man beslöt upprepa både kurser och utställning. Kurserna, avsedda för byggmästare i stadssamhällen, lantbyggmästare och kyrkobyggmästare, hållas 3—13 maj i år sju à åtta timmar dagligen

och omfatta föreläsningar, studiebesök, bl. a. i Stadshuset, Tekniska Högskolan etc., och demonstrationer. Och i samband med dessa fackkurser anordnas en utställning i Liljevalchs konsthall »Bygga och bo» som öppnas 29 april och skall pågå till 15 maj. Denna utställning, som blir betydligt större och rikhaltigare än byggnadsutställningen i höstas på Konstakademien, kommer att omfatta alla slags byggnadsmaterial, maskiner för framställning av byggnadsmaterial, besparingsanordningar vid byggnaders uppförande, sanitära anordningar o. d., tekniska ting samt möbler och bohag, typmodeller och ritningar och interiörer av smålägenheter. Anmälningar om deltagande i utställningen insändas under adress: Byggnadsutställningens kommissariat, Stockholm, före 1 mars 1922. Utställningskommissarie är Teknisk konsulent i Kommerskollegium, ingenjör Petrus Vretblad, som även organiserar och leder kurserna.

Då utställningen i sinom tid öppnas, kommer Idun, såsom de svenska hemmens egen tidning framför alla andra, att utförligt i text och bild skildra de nyheter och praktiska detaljer som visas på bostadens för alla så viktiga gebit. Detta nummer blir inte bara intressant att läsa just de dagarna, det kan också gömmas tills ni själv, ärade läsare och läsarinna, vill bygga och bo, och det blir då en handledning vid uppförandet av villan eller lantegendomen. Redan nu har Idun velat fästa sina läsares uppmärksamhet på denna utställning,

för att de bland läsekretsen, som ha några nya praktiska förslag, som de själva utexperimenterat, må kunna ställa dem till utställningens förfogande. Särskilt i fråga om kökets praktiska inredning böra våra läsarinor ha en hel del att säga och goda uppslag kunna genom denna utställning, som ordnas av fackmän för fackmän, lätt tränga igenom och bli realiserade på skilda håll, till husmödrarnas fromma. Alla förslag angående förbättringar i bostadsinredning, idéer till praktiska möbelyper t. ex. för köket o. dyl., torde adresseras till kommissarien, Ingenjör Petrus Vretblad, Kommerskollegium, Stockholm, som med tacksamhet förklarar sig motta dylika idétillskott från Iduns läsekrets.

Liljevalchs konsthall, där utställningen »Bygga och bo» skall hållas.

M E D E N U T L Ä N N I N G S Ö G O N

SVERIGE ÄR DET GODA GAMLA SÄLLSKAPSLIVETS LAND FRAMFÖR ANDRA.

I SVERIGE HAR DET GAMLA HJÄRTLIGA sällskapslivet från tiden före kriget bibehållit sig bättre än i något annat land — så säger en rysk aristokrat, vilken som militärattaché o. s. v. levat i flera europeiska huvudstäder och nu sedan länge bor i Stockholm. Det är sant, tillägger han, ni ha här i Stockholm knappast någon, som håller ett mycket stort hus, men jämt och ständigt ha ni era många trevliga, mindre middagar. En liten speciellt svensk sed vid era middagar, som väcker utlänningens uppmärksamhet, är världens traditionella välkomstkål för gästerna, — fortsätter den citerade utlänningen, greve C., — jag nämner det, därför att många svenskar nu vilja avskaffa den såsom »omodern», men gör inte det, den är så nätt och sympatisk. Skulle jag kritisera något i ert sällskapsliv, så är det detsamma, som ni så ofta få höra klander för: er vana — eller ovana — att låta herrar och damer vara i sår efter t. ex. en middag, där damerna ibland kunna få sitta en två, tre timmar med endast varandra och då ha det utomordentligt lustigt, eller hur??

Som sagt, ni hålla som kanske inga andra just nu fast vid sällskapslivet — det märks att ni inte gått genom våra lidanden. Jag var härom dagen på middag i en aristokratfamilj i Stockholm: alldeles samma resonnemang och vanor som för tio år sedan! Även i ett annat avseende äro ni rätt enastående: jag tror inte, att i något annat land flirten spelar så liten roll i sällskapslivet o. s. v. som här hos er. Jag vet inte hur det kommer

sig. Kanske beror det på att den svenske mannen — om man jämför med förhållandena i andra länder — har en så privilegierad ställning i ert familje- och sällskapsliv: det är oftast han, som är huvudpersonen.

I jämförelse med många nordbor framstår ryssen som en riktig kavaljer. Vet ni vad som t. ex. hände, när under kriget de ryska regementena drog tillbaka från Finland? En hel skara kvinnliga varsel följde efter dem, och ryska regeringen fick vidtaga särskilda åtgärder för att hålla dem tillbaka från Petrograd. De goda damerna saknade förstas sina fantasi- och temperamentsfulla ryska kavaljerer: herrar finnar sitta helst med pipan i mun och tiga — och det blir ju bra litet konversation för en dam, inte sant?

Men för att återgå till ert sällskapsliv: ifråga om de där många små middagarna familjerna emellan påminner Belgien om er. Men i Belgien har man redan infört enklare former. Mycket vanligt är nu, att man samlas på kvällen till endast ett enkelt te med sandwiches som intages på stående fot. Kanske dansar man litet — trevligt har man det i varje fall.

I det borgerliga Frankrike umgås man inte mycket i hemmen. Där förlägges sällskapslivet gärna utomhus: man bjuder ut sina vänner på restaurang. Inom bourgeoisie är det kanske några gånger om året, man har någon släktmiddag hemma. Det sammanhänger kanske med den franska sparsamheten, som präglar minsta detalj. En annan

sak är det ju med den högsta aristokratien, som traditionsbunden som den är, håller sig för sig själv i St. Germain och ger sina stora mottagningar o. s. v. i sina *hôtels*.

Jag vill i det här sammanhanget knappt tala om Ryssland. Där gick man till överdrift i sin sällskaplighet. Inte nog med de reguljära bjudningarna. Men gick någon i midnattsstunden förbi en bekants fönster och såg att där var upplyst — vips var man där uppe, och så satt man kanske och pratade till kl. 4, 5 på natten om själen — i Ryssland pratar man alltid om själen. (Inom parentes: svenskar, som varit i Ryssland, berättar detsamma: efter middagar brukade det komma objudna gäster till 1/2 12, 12 på natten).

Den diplomatiska kåren här och i andra länder? fortsätter greve C. Ni svenskar äro alla så vänliga, artiga och naturliga, att de främmande diplomater, ni ha hos er, bli likadana i umgänget med er. I andra städer går det ofta mera ceremoniöst till. Jag minns t. ex. från min attaché-tid i Belgien. En dag hade man i diplomatkretsarna fått för sig, att nu skulle herrarna behålla bägge handskarna på vid mottagningarna. Det var bara jag, som alltjämt drog av mig högra handsken, därför att jag inte vill taga en dams hand med en handske med damm från gatan på. »Men bästa greve, ni gör er omöjlig», viskade man till mig. Jag gav mig inte. Då började man bearbeta min fru. — Ni ser, man hade viktiga saker att tänka på i sällskapslivet, på den tiden åtminstone. T.

60,000 st. Patenterade alarmeraren (alla tjuvars fasa) **»EXTRA TRYGG»**

realiseras 50 öre pr st. + porto, vid köp av 6 st. franco, återförsäljare hög rabatt. Ingen bör försaka detta enastående tillfälle att försä sig med denna nyttiga apparat. Många äro de fall då alarmeraren kan rädda både liv, gods och guld. Finnes den ej hos Eder handlande, tillskriv ALBINGONS FABRIKER, Stockholm 4.

KLÄNNING BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB GÖTEBORG

OMKRING REPRESENTATIONSPLIKTERNA

ETT APROPÅ TILL VÄRDINNESKIFTET I UTRIKESMINISTERPALATSET. AV GWEN.

NÄR MAN KOMMER IN I DEN VARMA förstugan i utrikesministerns hotell vid Blasieholmstorg, har man på vänster hand en stor tambur, lämpad att mottaga de hundratals ytterplaggen från gästerna vid de stora mottagningarna och festerna. Redan förstugan och den med en röd matta belagda trappan tillhör alltså hemmet i denna representativa boning. Går man trappan upp, kommer man åter till vänster in i ett litet förrum, och är man oviss om vägen och söker orientera sig, finns därinne den minsta av alla småsaker, som i ett slag gör situationen klar.

Inne i själva dörrfodret står nämligen, upptagande två tredjedelar av den smala tröskelns bredd, ett par små, små gråa ytterkängor, pälsbrämde och varma. De ha krupit ihop, sedesamt och ordentligt, längst in i själva vinkeln av dörrfodret, och där stå de övergivna, med de små nosarna nävt pekande litet emot varandra.

De stå där och vänta på fru Branting — hon har dem till tröst mot en kylig värld, när hon går ut. De vakta dörren till den del av excellensparets representativa boning, som nu är makarna Brantings hem. Hur detta numera, tack vare konstförståndiga händer och god smak, gestaltar sig, är redan känt för Iduns läsarinna.

Men om det liv, som utspelas mot denna genom hela svenska pressens mellankomst kända bakgrund, vet den utomstående ganska litet — man har endast ett allmänt begrepp om att det är besvärligt nog. Till och med så besvärligt, att många kvinnor, som eljest väl kunna förstå den lockelse det innebär att sitta i centrum av livet, det vill säga på maktens höjder, vid tanke på de därmed förenade mödorna icke endast av en räv och rönnbärdrift utbrista ett tack-samt: Detta har dock blivit mig besparat!

Sannerligen — det kan behövas att den som fått uppdraget har sin egen personlighet så given och klar, att inga omvälvningar i världen kunna spola bort en säker plats för de personliga vanorna, för den egna hemvärmen — för allt det som symboliseras av fru Brantings miniatyrbottnier i den stora högtidliga tamburen!

Frågan om representationsplikternas tunga har mer än förr blivit aktuell vid det senaste excellensskiftet i utrikesministerhotellet. Icke därför att excellensen Brantings och hans frus intåg i det gamla huset i och för sig betecknar en ny tingens ordning och ett demokratiskt genombrott, utan därför att mig veterligt är det första gången som värdinneskapet inom palatset utövas av en dam, som icke bakom sig har många årtiondens värdinnevana inom karriären, som det heter.

Vid fru Brantings första måndagsmottagning i januari månad, den till vilken obligatoriskt alla de damer skola infinna sig, som det året av någon anledning skola »vara med», passerades hennes salonger av icke mindre än 250 personer. Det finns ingen husmor, som icke förstår vad det betyder. Lägg därtill att en del av dessa 250 äro de unga flickor, som i år av sina förkläden presenteras i stora världen, så förstås det ännu bättre vilken apparat en stor

Anna Branting.

mottagning kan vara. Ty unga flickor skola dansa — och hos fru Branting få de det också, ty balsalen är vid dessa eftermiddagsteer upplåten och musiken saknas heller icke.

För den värdinna som genom mångårigt umgänge inom ämbetsmannavärlden så småningom alldeles invant sig i dess många olika kretsar, sker en sådan jättemottagning mer eller mindre automatiskt. Det är den gamla beteckningen om »stater och kårer» i mondän och elegantast möjliga feminina översättning. Denna hjälp har icke fru Branting, den gästfrihet hon utövat i sitt eget vackra hem vid Norrtullsgatan har endast till en mycket ringa del berört den värld, som nu tar praktiskt taget hela hennes tid i anspråk.

Säkerligen ligger uppgiftens mest krävande del i detta faktum. Av de 250 gästerna den första mottagningen voro många, kanske till och med de flesta, nya ansikten, och bland dem var det övervägande flertalet sådana, vilka självfallet hos den i vår politiska värld så hemmastadda socialistchefens maka skapade en hel rad associationer. Ty rätt utövat, blir ju ett värdinneskap aldrig en automatisk förrättning, och efter vad det hittills sports, trivas alla de som veta något om saken, alldeles utomordentligt väl med den nya regimen i paläet.

Nå — det finns påtagliga orsaker för den populariteten. Härmed ett karaktäristiskt. Det har, som säkerligen många av våra läsarinna väl veta, alltid varit brukligt att excellensparet givit officiell middag för diplomatiska kåren nyårsdagen. Men bata för her-

rarna. De ha fått gå ifrån sina hem under nyårshelgen, och låtom oss hoppas att de istället roat sig bra med varandra.

I år sköts det en dag på den middagen — och den blev dessutom två. Ty den nye excellensen har i så måtto brutit med traditionerna, att han av den ena hermidagen gjort två middagar för diplomatiska kåren med damer. Självfallet uppskattas en så fin artighet till sitt fulla värde av dem som få profitera av den. Det är nämligen så besynnerligt ställt, att utlänningar endast mycket sällan ha svenskars förkärlek för middagar, där det icke finns några damer att få prata med!

Fallet är, såvitt jag förstått det, typiskt för fru Brantings sätt att utöva sina representativa värdinneplikter.

Det innebär en förskjutning, tidstypisk också den, från det högtidliga officiella, från den blotta formen, och till en dess friare motsvarighet, som icke endast har en reell innebörd, men därtill också ett drag av personlig älskvärdhet, som på ett angenämt sätt förbinder den yttre konvenansplikten med en tydlig avsikt att detta är icke bara gjort av nödtvång, detta är gjort därför att det är oss en ära och en glädje att visa att vi uppskatta de gäster, vår ställning för till vårt bord.

Ett annat utslag av denna i sig själv mycket demokratiska ståndpunkt till ställningens representativa förpliktelser, är också att fru Branting icke kommer att ha några regelbundna måndagsmottagningar varje vecka. Hon kommer i stället att ha tre »at homes», tre stora mottagningar, varav den första gick av stapeln den mellersta måndagen i januari, den andra den sista måndagen och den tredje blir fjorton dagar senare.

Då det är stor gala, så anlitas hotellets gamla beprövade stat av extra hjälpare, i bostadsvåningens matsal serveras te, en trappa högre upp är bufféer anordnade för de dansande, och då är det stora huset fullproppat med människor, vilka kommit för att göra sin skyldighet, vilka stannat för att träffa vänner och få trevligt, och vilka kanske först på hemvägen komma att tänka på, om de ha möjligheter att göra jämförelsen, att så gästfritt älskvärt går det icke till utomlands vid de officiella mottagningarna, där ingen människa drömmer att ens för en minut slå sig ned vid en te-kopp och de traditionella ledsamma »officiella» torra kakorna.

I dessa tider, när yttre förhållanden mera än förut markera en för de av hjärtat övertygande stugusittarna verkligt sorglig skillnad mellan hemlivet och de av samhällsliga orsaker betingade, mera högtidliga festligheterna, är det ett glädjande tecken, att just den nya tiden i den mest representativa gästfrihet landet runt, givit en tydligt skönjbar förskjutning i riktning mot det personliga, det av verkliga orsaker betingade, där sambandet mellan den gästfrihet, ett hem bjuder på icke är alldeles avskuret från den officiella stäten!

I VARJE HEM BÖR FINNAS

IDUNS KOKBOK

PRIS KR. 10:—

Bomullstyger - Möbeltyger - Gardiner

Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättäkta.
Prover sändas. Preciserat godhetsfullt vad Ni önskar.

Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg

EN FINLÄNDSK ANNA MARIA LENNGREN

Adèle Weman i kretsen av sina vänner.

Vreta folkskola (grundad av Axel Oxenstierna), där Adèle Weman arbetat i över 40 år. T. h. hennes villa.

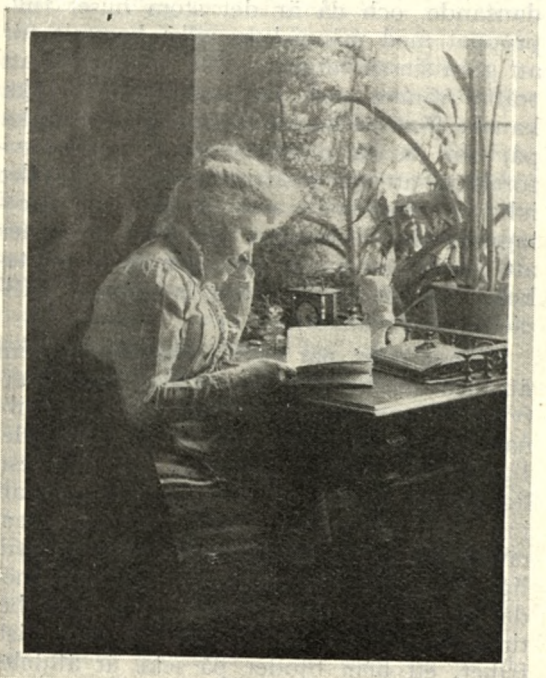

DET FINNS MÄNNISKOR OM VILKAS hjässa åren virat en vacker silverkrans, men vars själ alltid förblir lika ung. I deras inre brinner den eld, som håller människan varm och ung långt in över de 70 åren; tron på det goda och en levande kärlek till människorna.

I Svenska teaterns foyer i Åbo hänger en större oljemålning över en dam med yppigt silvervitt hår men med kinder och ögon av ungdomlig friskhet. Den charmanta tavlan, som är ovanligt vällyckad, återger bilden av en det svenska Finlands mest kända personligheter, författarinnan Adèle Weman.

Stamfader för den wemanska ätten är den finske språkforskaren och skalden Karl Gustav Weman, som föddes 1740 i Libelits socken i Karelen. Weman prästvigdes i Sverige 1774 och tjänstgjorde en tid som regementspastor, varunder prinsarna Karl och Fredrik Adolf av honom erhöilo undervisning i finska språket. År 1776 blev han kyrkoherde i Kimito i sydvästra Finland. Här nedlade han bl. a. ett intresserat arbete för att höja den sockenskola, som redan Axel Oxenstierna grundat och som sålunda är den första i sitt slag i Finland. Hans sonsdotter är författarinnan Adèle Weman.

Hon har i likhet med de flesta människor, som haft något att ge åt samtid och eftervärld vuxit upp i ett fattigt hem och under mindre gynnsamma omständigheter. Vid ett och ett halft års ålder upptogs hon som fosterdotter av sin faster Emilia Dahl, som ägde en villa på sin svägers

Adèle Weman i sitt arbetsrum.

gård Gundby i Kimito. Här sprang hon som liten flicka omkring i den vackra omgivningen bland himmelsträvande granar och branta bergstup. Här lyssnade hon till fågelsången och vindarnas sus, och hennes veka barnasjäl lärde sig avlyssna naturens röster och tjusades av skogens trolskhet och sagomystik.

Då hon saknade jämnåriga lekkamrater tilldrog sig livet i naturen allt mer hennes uppmärksamhet, och med åren växte en allt intimare förståelse å ömse håll. I synnerhet intresserade henne skogens bevingade sångare, och de lärde snart känna igen hennes locktoner. Det berättas, att de till sist blevo så ogenerade, att de slogo sig ned på hennes huvud och axlar och plockade mat från hennes händer. Och då fönstren till hennes rum stodo öppna, gjorde de till och med promenader in på matsalsbordet och försägo sig av anrättningarna. På hennes promenader kunde de följa henne långa sträckor från buske till buske väntande på de matmulor varmed hon trakterade dem. Vänast och älskligast föreföll henne likväl den livliga svartmesen, Parus ater. Den är den minsta bland mearnas familj med ett ovanligt rörligt temperament. Visserligen ingen sångare av Guds nåde, men en som sjunger och kvittrar av hjärtans lust och sprider solsken och livsglädje omkring sig. Just så ville hon inrätta sitt eget liv. Och det är ganska betecknande, att fröken Weman alltid som författare använder pseudonymen "Parus Ater".

Vid ganska unga år inskrevs hon som elev vid Fruntimmerskolan i Åbo, vilken hon genomgick med vackra betyg. Självt fostrad och uppvuxen på landsbygden hade hon redan som barn lärt sig värdera och hålla av landsbygdens allmoge, vilken hon mången gång ansåg försummad och ej tillräckligt uppskattad. Efter genomgångna studier

Adèle Wemans "Kung Ivars dotter" instuderas av författarinnan och direktör Rönngren.

Föreningshuset Vrethalla, en samlingsplats för svensk-finsk ungdom.

i Åbo beslöt hon därför erbjuda landsbygden sina tjänster och inrättade i sin fasters hem en friskola för ortens ungdom. Ehuru hennes varmaste livsdröm varit att få anställning vid teatern, fick likväl denna längtan vika för denna mera praktiska livsuppgift, åt vilken hon sedan i mera än 40 år med aldrig svikande intresse ägnade sig. Efter att under en följd av år ha arbetat i den av henne själv startade skolan blev hon anställd vid den av Axel Oxenstierna grundade sockenskolan, där hon stannade tills hon för några år tog avsked från denna krävande livsuppgift.

Sitt livs bästa krafter har hon således ägnat åt folkets barn. Detta folk, som hon älskar, och som hon i sina dikter tecknar med sådan utomordentligt fin förståelse.

Länge hade hon insett, att vad hon med hela sitt livs intresse plantat och sått i skolan, även måste för att lämna gott resultat tas hand om efter slutad skoltid. År 1889 bildade hon därför bland intresserade och från skolan utexaminerade lärjungar en sluten krets, "Flickringen", som på bestämda dagar samlades i hennes hem. Här sysslade man med sång, uppläsning av landets litterära alster, uppförde små teaterstycken, som hon författat etc. Med åren blev behovet av en större samlingsall allt mer trängande, och med ungdomens hela entusiasm sattes byggnadsplanen i verkställighet, och inom ett år hade man det vackra föreningshuset Vrethalla

Äkta Spets- & Sidendépôt
LINNÉGATAN 38

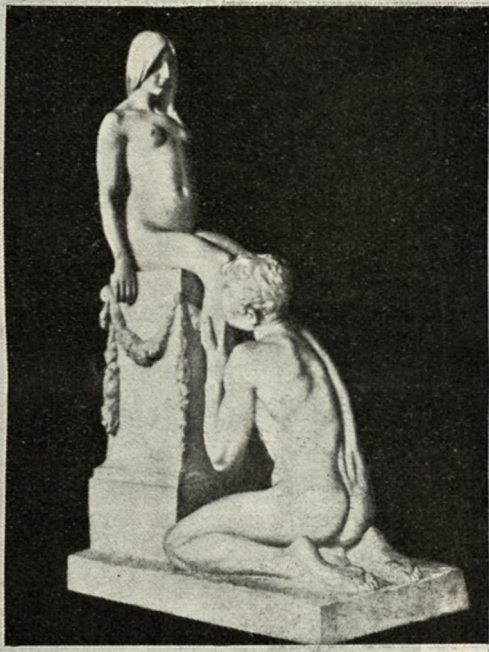
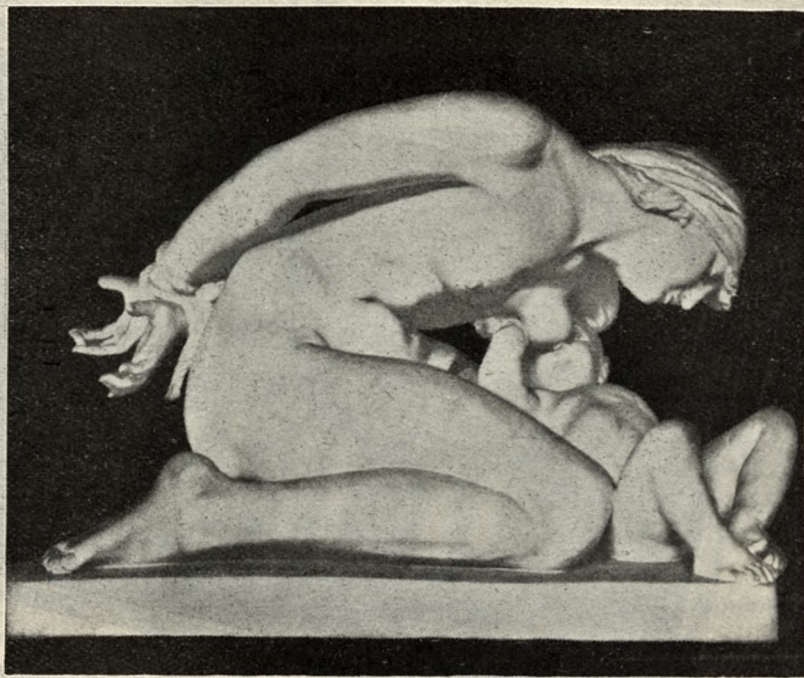
A. T. 197-00. 2 tr. HISS. Riksb. Ö. 4 36.

TYLLSPETSAR i vitt och svart
i alla bredder.

Tyller - Blommor - Guirlander till sällskapsdräkter.

UR STEPHAN SINDINGS VERK

Vi återge här några av den nyligen avlidne norske skulptören Stephan Sinding's mest be-
kanta verk. T. v. konstnären vid sidan om
sin "Två människor". T. h. "Fången mo-
der". Nederst "Tillbedjan".

fram med så väl fel som förtjänster, deras vardagsbestyr och helldagsglädje, deras kärlekslycka och kärlekssorger. Hennes andra diktsamling he-

Till den 13:de arbetsstugan i Norrbot-
ten har nu genom Iduns insamling in-
kommit 3,280: 41 kronor. Förut redo-
visade medel: Kr. 3,203: 91. S. S.
Stocklund kr. 10; Några små skolbarn
i Ulricehamns privatskola gn. Ingrid Se-
lander kr. 11: 50; Dalgrens, Nelhammar
kr. 5: —; Dispensärsköterskan Falken-
berg kr. 10: ; Fru Maria Aberg, Kungs-
backa kr. 25: —; Folkskolebarnen i Ås-
garns folkskola gn. Thérèse Collin, Jons-
son, Fors st., kr. 10: —; C. B. A. F—v
kr. 5: —. Summa kr. 3,280: 41.
Insamlingen hålles öppen. Adressen är
endast Iduns Redaktion, Stockholm.

färdigt. Men ack, byggnaden drog större omkost-
nader än man beräknat, 20,000 mark. För att få
denna summa betalad har hon arbetat och strä-
vat, så att man sagt att föreningshuset är byggt
av hennes tårar.

Sin första diktsamling, "Toner från bygden",
som utkom 1898, såldes helt och hållet för bygg-
nadskassans räkning. Men vad förslog det. Pen-
gar måste emellertid anskaffas. Återstod ingen-
ting annat än att i Helsingfors, Åbo m. fl. platser
uppsöka, som hon hoppades, intresserade kultur-
vänner, vilka hon bestormade med sina böner om
bidrag i kontanter eller in natura. Hon berättar
om en av dessa "tiggarfärder" att hon var så
uppgiven och modlös en dag, att då hon kommit
inom dörren hos en mera välsituerad familj, hon
inte kunde säga ett ord utan endast brast ut i
hejdlös gråt.

Om sig själv berättar hon i ett av sina brev:
"Inträngd i en allt för trång krets förkvävdes un-
der min ungdom den poetiska ådra, som nog ur-
sprungligen fanns där, kanske ett arv från min
oldfar Jacob Irese, från vilken vår släkt tror sig
härstamma. Mitt liv har från tidigaste ungdomsår
varit ett hängivet arbete för folkbildningen. Jag
hör till de naturer, som hejdlöst och utan måtta
kasta sig över något och med seg ihärdighet hålla
fast därvid. Detta kanske, vad mig själv beträ-
far, icke så mycket av ädelmod utan mer för att
glömma alldagligheten och — mig själv. Det finns
för den yttre världen ingenting intressant i min
tillvaro. Och då jag av konservativa anhöriga hin-
drades att ingå vid teatern, har jag funnit livet
tämmligen värdelöst. Från barndomen mottaglig för
allt komiskt har dock grundtonen i mitt väsen va-
rit mörk... Nu har jag arbetat mig trött. Nå-
gon gång sprudlar det upp i själen, några glada
toner klinga inom en, det känns som 70-åringen
vore ung på nytt, men innan tanken kommer på
papper, så kallar någon plikt, något arbete avbry-
ter, som lägger sin prosaiska kyla över inspiratio-
nen, och det är väl lika gott — då man är gam-
mal."

I sin första diktsamling, "Toner från bygden",
skildrar hon på ett mästerligt sätt den ena person-
ligheten efter den andra; "Hjärteklämman", som
lägger bygdens gossar för sina fötter men blir ett
troll, då hon fångat sin man, "Sprätten", som
bragt alla flickor till förälskelse men blev en sup-
ut, då han satt fötterna under eget bord, Köksan,
Sömmerskan, "Busan" och "Skvallertaskan" o. s. v.
Och alla personligheter ställas här livs levande

ter "Giftermålsbyrån och andra dikter" med teck-
ningar av Alex. Federley. Den första avdelningen
utgör ett skådespel med saftig humor och tåkroliga
typer. År 1909 utkom från "Loft och logar" och
1911 "Bylåtar och strängaspel".

I det citerade brevet skriver förf.: "Nu har jag
arbetat mig trött", men av tröttheten märks ingen-
ting, utan det ser snarare ut, som om hennes dik-
ting på ålderdomen skulle uppleva en ny vår.

Utom de nämnda dikterna har hon utgivit ett
historiskt skådespel: "Kung Ivars dotter", som med
stor framgång uppförts på svenska scenen i Finland,
samt det genomförliga lustspelet "Läsförhörskalaset
på Hultnäs", som av publiken mottagits med stor-
mande bifall. 1915 utkom diktsamlingen "Vinter-
drömmar" och 1919 "Aftonklockan". Hennes se-
naste bok, "Förtroliga stunder", utkom förliden jul
och är det enda prosaarbete hon utgivit.

Fröken Weman har en blixtrande rimkonst och
en smakfull versbehandling, som närmast påmin-
ner om Lenngren eller Fröding. Lätt och ledigt
välla rim och rytmer fram och man har, ej utan
orsak påstått, att rimmet är hennes naturliga språk,
som hon måste använda, då hon skall berätta om
gubbar och gummor, jäntor och gossar med deras
upplevelser, egenheter och omgivning ofta präglad
av en behaglig gammaldagsstämning. Icke mindre
frisk är hennes diktning, då hon vill skildra hem-
bygdens natur med dess solsken, fågelsång och
skogssus. Över alla hennes arbeten vilar ett sol-
skenslynnne, som ovillkorligen gör läsaren glad.

Färdig och tillbakadragen äger fröken Weman
en underlig trollmakt att vinna människor, och
den som en gång gjort hennes bekantskap, blir hen-
nes vän för livet. Hennes lilla nätta hem Sagalund
står öppet för alla, och en pratstund i hennes
lilla förmak med de gammaldags vita möblerna
lämnar ett outplånligt minne. Det är dessa fört-
roliga pratstunder med hennes många unga vän-
ner, som givit upphovet till hennes senaste bok.

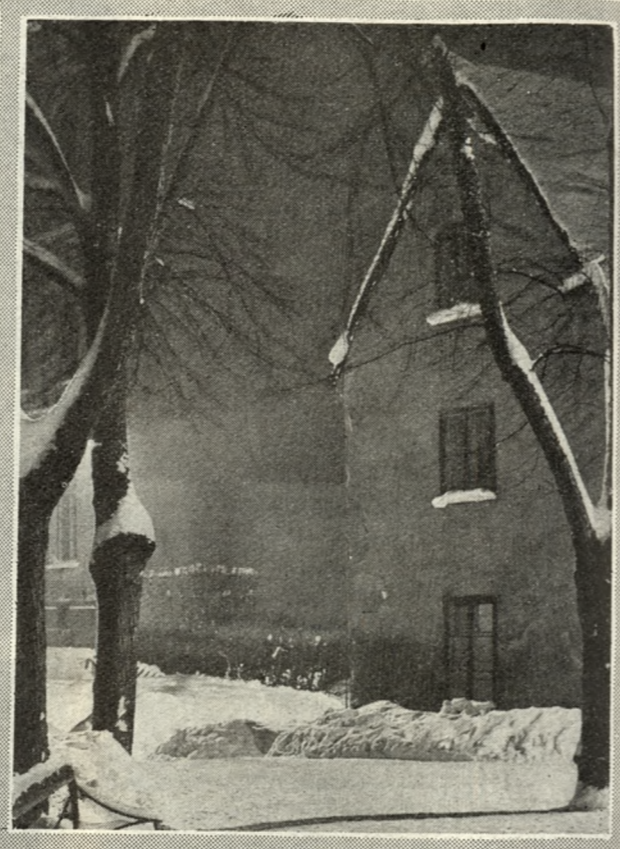
Adèle Weman är idealen i detta ords högsta be-
märkelse, varmhjärtad men utan känslöshet, en
rätlinjig, helgjuten personlighet, som aldrig kom-
promissat med sin övertygelse, — en bland de mest
gedigna och vackra levnadsmaximer, som kan
uppställas. Det är därför hon blivit det svenska
Finlands ideella ungdom så kär, och det är en
brist hos våra bokfirmor, att Sveriges ungdom ej
blivit i tillfälle att göra hennes bekantskap.

AND. LJUNG.

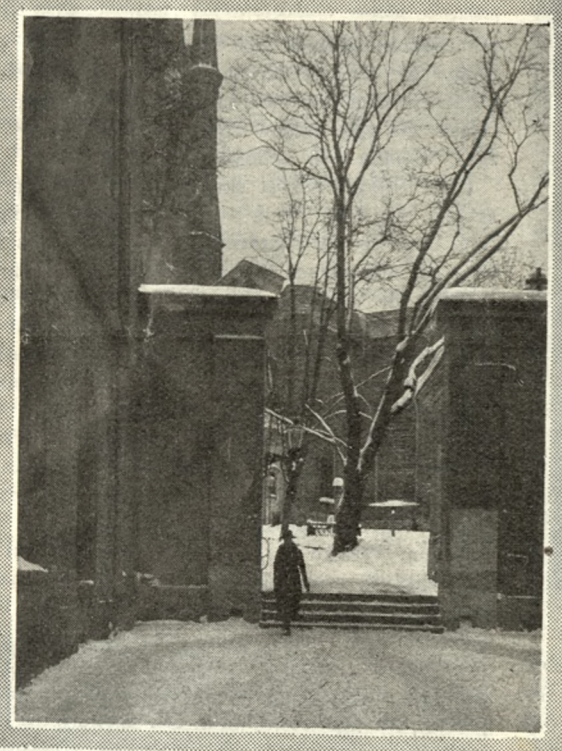
UR STOCKHOLMS VINTERSAGA

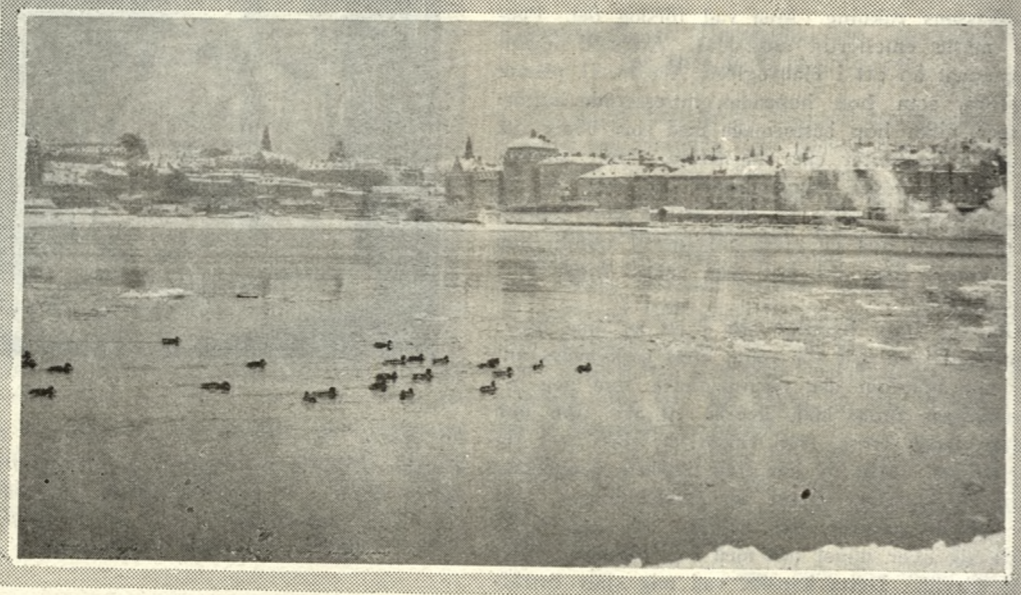
Strömmen i nattbelysning. Foto taget från Skeppsholmen. I bakgrunden Strömparterren och Gustaf Adolfs torg. Foto Rosenberg.

Nattstämning från Adolf Fredriks kyrkogård. Foto Rosenberg.

Vid ingången till Klara kyrkogård. Foto Rosenberg.

Änder på strömmen. Foto C. G. Rosenberg.

Ur vinterns sportliv: första prislagarinnan i skidtävlingarna på Lidingön den 22 jan., Nelly Johansson. Foto Norberg.

Ungdomen samlas till skidtävlingen. Foto Norberg.

Ett vintermotiv från Skeppsholmen: "Långa raden" i snö. Foto C. G. Rosenberg.

Kungsträdgården med Molins fontän ligger tyst och sovande i natten. Foto Rosenberg.

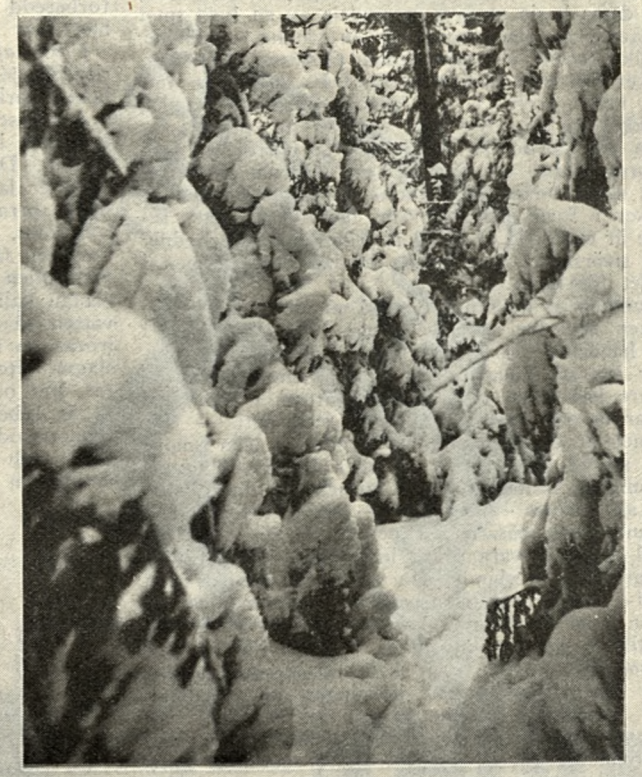
Ett led i det besvärliga gatuhällningsarbetet under snödagarna: snön skottas ner i Strömmen. Foto Rosenberg.

Inför Nordiska spelen: det finska konståkarparet Jakobsson tränar i Stadion. Foto B. Norberg.

Snöflottning i Nybroviken. Foto Rosenberg.

Haga ligger som en jättedriva. Pressfotobyran.

Köttbullar

”dra” mycket smör. Om Ni där-
för skulle försöka med

SVEA VÄXT

Bullarna bli lika delikata men
kosta betydligt mindre - - - - -

CAP Praliner ytterst delikata

De enklaste — de bästa 2

Fyrtornets
Fiskbullar
Kaviar
Sardiner
RADHES ANJOVIS

i ostronsås, Krydd sill, Måjessill, Apil-
bitar, Vingasill, Rensad anjovis i dill,
Skinn- och benfri ostronanjovis.
Levereras i bleckkärl.
A.-B. Sveriges Förenade
Konservfabriker
GÖTEBORG Kungl. Hoflev.

Solo-Kaffe

från

Aktiebolaget Malmö Kaffekompani

är det bästa

Java-Kaffe

Allt

inom velociped- och motor-
velocipedbranschen ständigt på
lager hos

A/B NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA

Annonsera i IDUN!

PARAMINT
PASTILLER
FÖRORDAS AV LAKARE.
Vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidemier.
SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

stekas vackert gulbruna i smöret, som om behö-
vligt kan utökas med 1 msk. växtmargarin. De upp-
läggas på varmt fat, och på varje skiva lägges ett
i saltat vatten "förlorat" ägg. — Smör och mjöl
fråsas ett par minuter, mjölken påspådes, småning-
om under kraftig vispning, köttsky eller vin till-
sättes och såsen får koka några få min. Den av-
smakas med kryddor, varefter en del av den var-
samt hälls över äggen. Den i fina strimlor skurna
och lätt frästa skinkan läggs i en krans omkring
varje ägg och anrättningen serveras genast med
resten av såsen i såsskål. Stekt potatis bjudes till.

Vegetarisk grönkål med äggstanning (för 6 pers.).
2 medelstora grönkålsstånd, vatten, salt. — 1½ dcl.
små havregryn, 2 lit. vatten, 2 msk. smör, 3 msk.
mjöl, salt, socker, vitpeppar, ½ tsk. fast köttex-
trakt). — Är kålen frusen, får den ligga en stund
i kallt vatten för att tina upp. Allt det gröna
klippes eller repas från bladstjälkarne. Stammen
och de grövre stjälkarne tillvaratagas. Kålen sköl-
jes och spolvas väl med vatten, varefter den lägges
i kokande, saltat vatten och får koka 15—20 min.
Kålen får efter förvällningen avrinna och finhac-
kas eller males 3—4 ggr på köttkvarn, varefter den
passeras. — Samtidigt som kålen förberedes kokas
havregrynen i drygt 2 lit. vatten, och när de äro
mjuka passeras de. — Smör och mjöl fråsas, den
passerade grönkålen påspådes tillika med vattnet,
som grynen kokat uti. Soppan avsmakas med salt,
vitpeppar och socker, samt om så önskas med kött-
extrakt, och får mycket sakta koka under lock 20—
30 min. — Grönkålen serveras med äggstanning
skuren i rutor, förlorade ägg eller halva hårdkoka-
ta ägg eller också med frikadeller, prinskorv e. d.
— Kålstammen och de grövre stjälkarne kunna
skalvas, varefter de skäras i bitar, som få koka
mjuka i smörblandat vatten eller buljong och se-
dan läggas i kålen.

Kompott av torkad frukt i mördeggsnäckor (för
6 pers.). *Deg:* 4½ dcl. mjöl, (225 gr.), 1¼ dcl.
(110 gr.) strösocker, 50 gr. smör, 75 gr. växtmar-
garin, 1 dcl. ängpr. havregryn, 10 rivna bittermand-
lar, 1 litet ägg. — *Kompott:* 2 hekto katrinplom-
mon, 2 hekto aprikoser, 1 knapp dcl. (90 gr.) strö-
socker, vatten. — *Till garnering:* 2 à 2½ dcl. tjock
grädde.

Alla ingredienserna till degen arbetas samman
på bakkbordet. När degen är smidig, får den stå
på svalt ställe en stund för att stelna. Ytersidan
av natursnäckor beklädas med deg, och snäckorna
läggas med den degbeklädda sidan uppåt och gräd-
das i ordinär ugnsvärme ljusst bruna. Bakelserna
avtagas försiktigt och läggas på serveringsfatet.
De fyllas sedan de kallnat med vacker och lång-
sam kokt kompott av den väl torkade och sköljda
frukten. Serveras med vispad grädde eller enkel
vaniljsås. — *Ann.*: Såväl snäckor som kompott
kunna beredas en eller annan dag innan de skola
användas.

Enkel hollandaise (för 6 pers.). 2 små msk. smör
(60 gr.), 2 msk. mjöl, 2 äggulor, 3½ dcl. vatten,
saften av ½ citron, socker, salt, vitpeppar. — Smö-
ret och mjölet sammanröres i en kastrull, som få stå
över svag eld. En del av det kalla vattnet samt
äggulorna iverpas, och när blandningen är nära
kokpunkten ihålles litet av det kalla vattnet. Så
fortsättes med påspädningen av kallt vatten varje
gång som såsen är nära kokningsstadiet, och när
den är tjock och blank avsmakas den med citron,
salt, socker och helt litet vitpeppar.

Mannagrynsbrulé (för 6 pers.). — 2½ dcl. man-
nagryn, 1 lit. mjölk (drygt), 1 msk. smör, 2 msk.
socker, 20 st. hackade sötmandlar, 5 rivna bitter-
mandlar, 3 ägg. — *Till formen:* 2¼ dcl. socker,
1½ dcl. vatten. — Grynen vispas i den kokande
mjölken, vilken tillsatts med smöret, och gröten
får sakta koka en stund. Kastrullen avlyftes, och
i gröten blandas sockret, mandeln samt, när grö-
ten något svalnat, de vispade äggen. — Sockret
och vattnet få under omröring koka i en stek-
panna tills sockret är torrt och åter igen flytande
samt har ljusgul färg. Större delen av karamell-
lagen hälls i en lämplig puddingform av metall,
som kringvrides så att dess botten och sidor täc-
kas. I formen hälls mannagrynsgröten, varefter
puddingen får koka i vattenbad i ugn 1—1½ tim.
Den bör stå kvar i formen ett par timmar innan
den uppstjälpes. Återstoden av karamellagen ut-
spådes med kokande vatten och serveras som sås
till puddingen.

Sufflé på fågel (för 6 pers.). Omkr. 3 hekto
rester av fågel (eller renstek, lamstek eller annan
stek), 3 msk. smör, 1 rödlök (100 gr.), 2¼ dcl.
mjöl (125 gr.), omkr. 6 dcl. mjölk, 4—5 ägg (kon-
serverade), peppar, salt, (socker). — Köttet skr-
pas från fågelbenen och males fint på köttkvarn
eller 3 ggr. (På de groft sönderstötta benen koka-
buljong för sås.) Smöret fråses med den
mycket fint hackade löken, mjölet tillsättes, och
mjölken påspådes under vispning, varefter rednin-
gen får koka några min. Den röres sedan tills
den svalnat, då äggulorna iblandas och därefter det
fina malda köttet. Smeten röres 20 min.; avsmakas

Tänk på Blomsterfonden!

Watzins & Watzins

Svavelhårvatten & Svavelpomada
förlänar en yppig hårväxt samt äro de effektivaste
medel mot mjäll, hudutslag och vissa ekzem.

Uppfinnaren av Watzins Svavelhårvatten och Watzins Svavel-
pomada med sin familj, varav sanningen om dessa preparaters
goda verkningar bevisas.

Att här av mig fotograferade personer tillhöra förenämnda
familj samt att deras hår är äkta och naturligt intygas.
Stockholm den 6 Dec. 1920.

Sibbe Matberg
Fotograf, Barnhusgatan 6

Tillverkare:
HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA.
Kungl. Hovleverantör.

Gyllenhammars

UNDERBARA
HAVRE-MUST
Mot blodbrist och nervositet.
För äldre, vuxna och barn.

Jumpersgarn

Stor färgsortering

AXEL HINDERSONS EFTR.

Hötorget 13 - STOCKHOLM

ENDAST DE BÄSTA
råvaror komma till an-
vändning vid framställning
av *Thule Cacao*, som
är oöverträffad i närings-
värde, smak och dryghet.

THULE
C A C A O

Varuhuset Vollmers-Meeths
GÖTEBORG

Jumper-Garn

2-tr. hetyllegarn för stickning och
verknig av Jumpers, Scarvers etc.

Ett 40-tal moderna färger.

Bunt à 100 gr. Kr. 1: 75
Docka à 10 gr. > 0: 18

Färgprover på begäran.

Till landsorten mot post-
förskott + porto.

Ett vackert ansikte!

Understundom när man går gatan framåt, möter man helt plötsligt ett ansikte, så fint och älskligt, att det outplänligt inristas i ens minne. Vad är det då, som framkallar denna oemotståndliga charm?

Vad vi kalla "ras" och kultur, får sitt allra bästa uttryck i en fin, vacker hy. Den som har en dylik, kan aldrig verka frånstötande, simpel eller all-
daglig.

Man bör aldrig låta huden bli blek, askgrå, livlös, vanställd av por-
maskar — "ett vanpry-
dande utslag". Det är

varje kvinnas plikt mot sig själv att hålla sin hud så mjuk, klar och ren, att hon redan vid första påseendet väcker beundran. Var och en är ansvarig för sin huds utseende, var och en kan, så att säga, välja sin hy själv. Huden förändras för varje dag, den gamla dör och ersätts med ny. Börja i dag värda eder hud med

Pr burk kr. 2:—

Vid en tids behandling med SYSTER ELLAS salva kan man vara säker på en fulländad vacker, vit och fin hy.

Finnes hos alla Apotek, Sjukvårds-, Parfym-, Färg- och väl sorterade Specierhandlare.
A.-B. PARFUMERI LOUISE, Stockholm.

Alltid lika fraiche och ungdomlig
Ja, crème amoreuse o' Idols övriga
skönhetsmedel ha en förunderlig
verkan.
Även direkt från fabriken.

Praktiska,
hygieniska, impregnerade dam-
underkläder av olika model-
ler för dag- o. nattbruk samt
Dambindor, även i små rese-
förpackningar, i parti o. mi-
nut billigast från
Carl Stangenberg,
Hötorget 10, Stockholm.
A. T. 28690. R. T. 7762.

GUMMANS Tvättpulver

- de å
ändå de
bästa.

Det gäller
att spara!

Låt därför icke rättorna äta
upp det Ni har, utan utrota dessa
skadedjur med "Rättut". Det bil-
ligaste och mest effektiva med-
let härför.
Pris Kr. 1.25 pr pkt.
BERNER & ZETTERSTRÖM,
Göteborg D.
Säljes i apotek, färg- och kemi-
kalieffärer samt specieraffärer på
landet.

med kryddor varefter de till hårt skum vispade äggvitorna försiktigt iblandas. Massan hälls i en smord och brödbeströdd form, som blott fylles till $\frac{2}{3}$, och formen förses med lämpligt lock, varefter pudlingen får koka i vattenbad ovanpå spisen omkr. 2 tim. Uppstjälpes och serveras med sås, beredd av fågelbuljongen, samt potatis eller legymer.

Kvällar på parkett.

GÄSTSPELET AV MEDLEMMAR AV
Konstnärliga teatern i Moskwa är nu förbi, men det starka intrycket lever kvar. Denna dramatiska konst, vuxen och fostrad i tsarernas och bolsjevismens sällsamma rike, avviker kanske ej så synnerligt i det yttre från tysk och skandinavisk skådespelarkonst i dess bästa form. Här finns också skicklighet, teknisk brio, genomgående kuns-kap i yrket. Men det stora hos dessa ryssar och som vi här i västerlandet inte blivit bortskämda med är det absoluta uppgåendet i verket, respekten för själva dikten, det hängivna arbetet utan tanke på att det egna jaget skall lysa eller uppmärksammas. Teaterns gamla dammiga bräder, där så mycken förkonstling och fåfånga huserat genom tiderna, bli själva den mark vi trampa på och dess människor icke rollframsägare med mer eller mindre recitatorisk skicklighet, utan lidande och jublande varelser, individer som i sina dygder och laster, sina dåd och drömmar, ge konstens förklaring åt livets eviga växling av ljus och skugga.

Den ryska jordens must är icke uteslutande en geologisk egenskap, den återfinnes också i det ryska temperamentet, i intelligensen, i det konstnärliga skapandet. Att den ryska scenkonsten äger must och märg, det har det nu avslutade gästspelet på Dramatiska teatern ådagalagt.

Maxim Gorkis "Natthärbärgen", A. Tschechows "Onkel Vanja", Fjodor Dostojevskis "Bröderna Karamosov" och A. Tschechows "Tre systrar" gävo karakteristiska prov på vad rysk dramatik är.

Vad är den då? frågar den icke initierade. Jo, den är först och främst byggd på realism, på en omutlig sanningskärlek, den är vidare rik på grundliga filosofiska och psykologiska utredningar, handlingen rör sig i långsamt tempo och över det hela vilar en tragisk skuggning som gör att även humorn, då den någon gång kommer till uttryck, dar-
rar av undertryckt smärta.

Det för svensk publik välbekanta Natthärbärget — spelat förträffligt även av våra egna och av tyskarna — fick en delvis ny prägel av den äktryska miljön och av typerna, vilkas lumpiga omhölje ej kunde vara annat än ryska trasor i sista stadiet.

En beundransvärd regikonst hade sammangjuttit de många livsfragmenten till en helhetsbild av mänskligt elände, och i fråga om spelet — om denna natursanning i tal och mimik ens kunde kallas spel — stodo alla på samma höga konstnärliga nivå. Bland kvardröjande intryck av den starka människoframställningen står för anmäla-
ren fru Tschechovas Wassilissa, härbärgets värdinna, lysten, vacker och brutal i sin kamp att vinna den unge arbetaren Wasjka Pepel, herr *Bakschejew*, en häftig och passionerad natur, som av sin kärlek till Natascha, Wassilissas syster, drives till mord och fångelse, vidare den förkomne baronen, Nastja, flickan från gatan, pilgrimen Luka, vars fromhet och oreserverade människokärlek gör honom till ett slags farbroderligt helgon bland härbärgets skamfylade befolkning, den stackars skådespelaren, som drömmer om aldrig nådda triumfer o. s. v. Deras spel överflödade dessutom av fina detaljer, som gävo åskådaren hela deras historia.

I Tschechows "Onkel Vanja", liksom Gontscharovs roman "Oblomov", en dikt om den ryska viljesslappheten och det ryska drömmarlynnet, glän-
ste framför allt herr *Katschalow* och fru *Germanova*. Deras replikväxling i kärleksscenerna blev till en känslornas musik, ehuru man — tyvärr — ej förstod språket.

Det är djärvt och på det hela taget utförbart att transponera om Dostojevskis mäktiga seds-skildring "Bröderna Karamosov" till ett drama för scenen. Det är som att plocka bitar av Michelangelos David eller något annat skulpturalt mästerverk och räkka fram dem under föregivande att de utgöra verket självt.

Har man romanens innehåll någorlunda bevarat i minnet blir den sceniska omgestaltningen blott ett antal fragment, där skildringens plastiska gjutning går till spillo. Men det måste erkännas att brotstyckena innesluta mycket som har livspuls och dramatisk kraft. Sådana scener som den gamle vällustingen Fjodor Karamosovs utläggningar om livsnjutningen, Dmitrijs förtvylade självförsvar vid förhöret angående mordet, som han ej begått, och Gruschenkas förföriska mjukhet, då hon vill fånga den oskuldrene Aljoscha, äro ovedersägligen dramatik som står sig, allra helst med det fulländade spel ryssarne presterade.

Av romansens myckna psykologi och upphöjda patos ger dramatiseringen som sagt föga, och akternas tröttande längd plus språket, som man inte begriper, bidrager att göra skådespelet Karamosov

STEINWAY & SONS

STORT LAGER I ENSAMAGENTUREN:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 39

Regina

Förnämsta märke för
**vantar och
strumpor.**

Finnes i varje
välbortrad manu-
faktur-, tricou- och
kortvaruaffär.

Den mest ekono- miska kokningen

sker med

JÄGERS DOPPVÄRMARE

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivan-
dande och mest stärkande
av alla moderna organiska
järnpreparat. Synnerligen
lättsmält föredrages det av
den ömtåligaste mage. Vid
blodbrist och svaghet av
största verkan. Dess ange-
nämna smak gör att det med
lätthet tages av såväl barn
som vuxna.

Tillverkas å

**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM**
STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

PÄRMAR

IDUN 1921

i rött klotband
med guldtryck

finnas nu att tillgå hos
hrr Bokhandlare eller
direkt från

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

Gratis medföljer titelblad
jämfte register.

Kr. 2:50 + porto 80 öre.

Likvid i postanvisning.

LUNNAR WIDHOLM.
FRITT EFTER
CHARLES-JOSEPH NATAIRE
(LES TROIS GRACES)

F. PAULI'S Äkta Liljemjolk Creme

Jogal - Tabletterna
verka snabbt o. säkert vid

Reumatism	Huvudvärk
Gikt	Ischias
Nervsmärtor	Influensa

Inga skadliga biverkningar. Starkt urinsyrelösnande går Togal till själva roten av det onda. Dess smärtstillande verkningar märkas genast, även sömnlöshet bekämpas med Togal. Finnes å apotek till kr. 2:60.

till en hårdknäckt nöt. Och ändå tror jag ej man velat undvara denna länk i programcykeln. Några av det ryska själslivets mera egendomliga sidor drogo förbi som i blixtljus, och det fick ersätta vad som däremellan var ett sövande mörker.

"Tre systrar" av A. Tschechow är ett borgerligt skådespel med motiv från en liten landsortstad, där tre döttrar av en gammal militärläkare tillbringa ett enformigt och för deras andliga hälsa förkävande liv. Så kommer till staden den nye batterikommandanten och inträder i de tre systrarnas krets som en frisk fläkt från yttervärlden. Mascha, en av systrarna, som halvt förvissnar i ett äktenskap med en torr ämbetsman, förläskar sig efter hand i den vackre och intelligente kommandanten, men lyckan blir av kort varaktighet, ty han måste lämna staden för att draga bort till en annan ort, och så börjar det gamla livet på nytt.

"Tre systrar", är en av de små existensernas tragedi, evigt upprepade i alla tider, där det finns livshungliga människor, som leva i bur och slå sig blodiga mot gallret. För övrigt: dela vi ej alla på ett eller annat sätt de tre systrarnas fångenskap? Gå vi ej som de samma kretsgång på nöta tiljor, ha vi ej strävat oss trötta efter ett vikande mål och ha vi ej sjunkit där vi trott oss kunna stiga?

Skådespelets allmängiltighet ökar dess verkan, churu det tekniskt sett är godtyckligt byggt. Den ryska lokalfärgen liksom själva personschildringen verka naturligtvis övertygande. De första akternas familjeinteriorer med sina ömsom allvarliga ömsom burliska scener äro utan tvivel en trogen spegelbild av, hur det går till i ett ryskt borgerligt hem, då husets yngsta dotter fyller år. Den livliga tavlan vittnade för övrigt om en genialisk regi, fantasifull, tuktande och ledd av säker smak.

Det blir därför en överflödsgärning att lovorda spelet. Helt kan jag dock ej undgå att tända berömmets rökelse, nämligen för de tre systrarnas framställarinnor, fruarna Germanova, Tschechova och Krischanovskaja. En skiftningsrikare framställningskonst, där vars och ens individualitet skarpt kom till synes, få vi väl näppeligen mera skåda på svensk scen.

Avskedet i sista akten, då Mascha och batterikommandanten skiljas och systrarna efteråt stå lyssnande till musiken från det bortdragande regementet, blev aftonens dramatiska glanspunkt. Här behövdes ej språket, det mimiska spelet gav allt och det gav så mycket, att både de spelande och publiken knappt sågo för tårar.

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad		endast
Konfekt		5 kr.
Marmelad		per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.
PERCY F. LUCK & Co.

Babyutstyrslar
verkligt förstklassiga, allt för den nyfödde Kr. 10:—, extra fin Kr. 14:—, engelsk blöja och gördel samma pris. Bärmantel kr. 4:—, örngott av noblessväv broderat hörn Kr. 3:—, Mönster medf.
Fru CLARA LINDQVIST,
Ö. Kvarng. 32, Borås.

Mellin's Food
är en världsberömd kraftnäringsring för barn och klena personer. Förordas av läkare. Köpes i apotek, special- & drogaffärer.

Tilldragande
är alltid ett friskt utseende! Bevaras bäst genom dagligt bruk av den balsamiska och välgörande **Vvy.tvålen**.
Vvy-tvålen säljes i varje affär landet runt.
Österlin & Ulriksson,
Kem.-tekn. fabrik, Ystad.

JAMAICA BANANER
FRUKT OCH MAT.
MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

Recept gratis!

Tillskriv
The Banana Company A.-B.
Norrländsgatan 16 - Stockholm.

VIKINGABALK

Storm må ryta, havets svarta vågor dåna,
skummet spruta löddrigt över stäven
och ur ändlöst fjärran inga kuster blåna —
dock med lugn mot färdens mål i sträven.

Viking skokräm kunnen aldrig i förglömma,
ty dess rykte intet kan begränsa
och i själva stormen älsken i att drömma
om hur Edra söndagsstövlar glänsa.

Bort

med tvättbräda och rotborste vid tväl-
len. En enkel kokning med Tomtens
Tvättpulver gör dem överflödiga, om
Ni tvättar enligt bruksanvisningen.

Av **SANGALLA** the

rekommendera vi
våra kända märken

“PEKOE SOUCHONG”
“IMPERIAL”
“ORDINARY”

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Mätte detta enastående gästspel ha efterlämnat någon lärdom till gagn för vår egen sceniska konst! Våra artister hade åtminstone talrikt infunnit sig för studiers skull. Och om de ej voro för mycket självupptagna, borde de observerat, att ryssarna visste vad konstnärligt allvar och omutlig disciplin ville säga. Att där häskade en vilja, som sammansvetsade alla till en konstnärlig enhet, att divanycker och artistfåfånga ej hade något svängrum, utan de gävo sitt bästa, icke för att förhålliga sig själva eller låta sig förhålliga, utan för att lyfta dikten till högsta möjliga plan.

Anton Tschekows dramatiska skämtlymne, som vi nyss bevittnat i "Tre systrar", uppenbarade sig på nytt i en bagatellartad enaktare, "Ett frieri", som inledde premiären på Lilla Dramaten föregående vecka. Men om denna gräduett roar ryssar, så roar den ej här. Man blev gladast då ridån föll, och av de spelandes ej alltid lyckade ansträngningar att döma, tyckte nog även de att slutscenen kom som en befrielse.

Efterpjäsen "Den leende fru Madeleine", av Denys Amiel och André Obey är en fransk äkten-skapskomedi av ej alldeles vanlig läggning. Här är nämligen icke fråga om otrohet från någöndera parternas sida, utan om en lymmel till äkta man som behandlar sin fina och intagande hustru med en brutalitet, som hoppas vi, ej har alltför många svarigheter i verkligheten. Ett revolverskott, som förberedes på ett sinnrikt sätt, återställer harmonien — på scenen. I det verkliga livet skulle den mannen knappast låtit sig omvända så lättvindigt, om han även för ögonblicket slökade vingarna.

Herr Hedqvist var fullkomligheten i sin stupida grymhet, han gav den ondskefulla brackan i sin prydn, och fröken Borgström som den torterade, fint kännande hustrun, lade i dagen det bästa av sin talang.

ARIEL.

Oscarsteatern nya program, "Prinsessan Olala", fyller uppgiften att underhålla, ja kanske rent av vissa stunder nå så till underhållningens högsta grad att det charmerar, med sitt skimrande färg- och musikglitter (kompositör Jean Gilbert), sitt fyndiga uppslag och sina växlande scener, som ibland överraska med komiska effekter, ibland mera odelat vädja till sentimentaliteten.

Naima Wifstrand hade en glänsande afton såsom den primadonna, som det skall till för att uppbära allt detta glitter för att det — låt vara att det inte är alltigenom så äkta — skall under några sorglösa timmar kunna ge åhörare och åskådare en glimt av feeriet från en annan värld än den vanliga borgerliga. Det är prinsar och prinsessor, som röra sig i operetten, fastän lyckligtvis i en så pass pikant förklädnad, som operettens titel antyder. — Som prinsens (hr Schröders) guvernör visade hr Niska en ny och överraskande komisk sida av sin talang.

E.

IDUNS FÖLJETONG.

(Forts. fr. sid. 135.)

»Kärleken är intet skämt, Andrea. Kom ihåg, att kärleken är ett sorgespel.»

»Se inte på mig så där, Lucia. Småle som fört; nyss voro vi så lyckliga!»

»Man kan inte alltid vara lycklig. Lyckan är en synd, lyckan måste man plikta för», sade hon i docerande ton.

Han vände bort huvudet och teg, djupt bedrövad. Han piskade ej längre på hästen, och Téletto hade saktat farten. Lucia vände sig om och såg, att landån ej var långt bakom dem. Det blixtrade till i hennes ögon.

»Piska på hästen, Andrea», sade hon, »fort!»

Vagnen flög framåt som en pil. För att hålla sig upprätt stack hon in armen un-

Att virka en jumper är både roligt och nyttigt — ja det kan rent av bli inkomstbringande, om Ni sänder in plagget före 1 april till Iduns Jumpertävling och får pris för Er händighet. Idun har utfäst tre pris: 50, 25 och 15 kronor för de bäst gjorda jumpers. Närmare tävlingsregler se Idun nr 4. All upplysningar om tävlingen lämnas dessutom å

Iduns Redaktion, Stockholm, A. T. 9803.

**'Ja, det är margarin,
men garantimärkt!'**

Det garantimärkta margarinet tål jämförelse med smör även på bordet. Vilken fullkomligt onödig lyx är det icke då att använda smör, när det garantimärkta margarinet är så väsentligt mycket billigare.

Sätt margarin på bordet redan idag, men se till att det är garantimärkt!

**Tänk alltid på
NORMANS**
vid behov av Glas och Porslän.
Tegnérgatan 23. — Odengatan 41.

**Titta noga
på detta Troll**

STALRESARMADRASSEN I D E A L
Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

Ferrin

Bästa Järnmedel,
utmärkt stärkande.
Föreskrives av läkare.
Erhålles å alla apotek.

MAZETTIS

CHOKOLADER
Överdådigt delikata

Kameror
och alla slag
Foto-artiklar

BEGÄR VÅR KATALOG N:o 13!
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

Använd
alltid

Kalmar
Risstärkelse

och Ni blir belåtna med r. sultatet.
Kalmar Ångkvarns A.-B.

Det sedan 30 år väl-
kända, tillförlitliga järnmedlet
Arsenstaedts
Järninktur å orig.-fl.
finnes å apoteken. Huvuddepå för Sverige:
Apoteket Kronan, Kristianstad. Tel. 82
Obs! Varumärket hästskonagnet! å 332.

Duktyger - Handdukar
Vita vävnader

till fabrikspriser

Almedahls Förs.-Magasin
OBS! 55 Kungsgatan 55. OBS!
GÖTEBORG

Tapetkompaniet

levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av
in- och utländska kvalitéer. Rekvirera
prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20.
Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

der körsvennens och satt där med högburet
huvud och flygande hår och njöt av farten.

»Det är steppen... steppen...» viskade
hon drömmande.

»Älskade, älskade, älskade...» viskade
Andrea, berusad av den vilda framfarten.

Vagnen susade framåt; de vände sig ej
längre om, sågo ej de dubbla raderna av träd
eller vagnarna, som de mötte, eller dammet,
som höjde sig i ett moln. Phaëtonen flög
fram, den liknade någonting fantastiskt...
en vagn med vingar.

»Ge mig en kyss», sade Andrea, »skälvande
av lidelse.

»Nej, de äro bakom oss; de se oss.»

»Ge mig en kyss!»

Då slog hon upp sin vita parasoll och
höll den bakom sig, stödd mot axeln. Denna
kupol dolde bägges huvud. Framför dem
fanns ingen, ingen bredvid på fältet. Och
medan vagnen flög framåt, möttes deras
läppar i en lång kyss.

V.

Men deras kärlek blev dristigare med
varje dag. Litande på de bägge andras
säkerhet, vågade de allt vad älskandes fan-
tasi kan tänka ut. De satte sig bredvid var-
andra; Andrea lekte med Lucias solfjäder
eller näsduk, räknade ringarna i hennes
portebonheur. Om de voro långt ifrån
varandra, talade de om sin kärlek på ett
särskilt språk, ett ordförråd syftande på det
förflutnas händelser: en uppslagen parasoll,
en sjö, en spetsstjal, något uttryck, som en
av dem hade begagnat då. Om Lucia såg,
att Andrea var tankfull, förde hon plötsligt
talet på lantbruksmötet och förklarade små-
leende, att den dag, då blomsterutställningen
hade sin premieutdelning, hade varit en av
de skönaste i hennes liv — och Andrea fick
tillfälle att infläta ordet häxa i sitt tal.
De förstodo varandra på ett tonfall, en blick,
en rörelse. Men en dag sade Lucia till An-
drea, som stod i andra ändan av rummet:

»Hör på, Andrea, jag har något att viska
i ert öra, som ingen annan får höra.»

»Inte jag en gång?» sade Alberto med
en komisk förolämpad min.

»Nej, varken du eller Caterina, som sitter
och småler där borta. Kom hit, Andrea.»

Han gick över rummet bort till henne;
hon lade sin hand på hans axel för att få
honom att böja sig och viskade:

»Min Andrea, jag älskar dig.»

Han tänkte sig om litet och sade sedan:

»Nu skall ni få höra svaret.

Och så viskade han i hennes öra:

»Min älskade, min lilla häxa, jag älskar
dig!»

Han återvände till sin plats. Nu ville
Alberto nödvändigt veta, vad de hade sagt,
annars skulle han dö av nyfikenhet. Lucia
låtsade ge efter och erkände, att hon hade
sagt: »Alberto är nyfiken som en kvinna,
låt oss retas litet med honom» — och att An-
drea hade svarat: »Nej, vi ska inte plåga den
stackars Alberto.» De hade mycket roligt
åt detta påhitt, men de älskande gjorde al-
drig om försöket. De hade andra utvägar.
Han bjöd henne armen, då de gingo till
bords, eller på terrassen och i trapporna,
och då tryckte de varandras armar, snud-
dade vid varandras händer. Ibland höllo de
huvudena så nära tillsammans, att det såg ut,
som om de kysstes. Då Caterina ej var
inne och Alberto vände ryggen till, växlade
de brännande, glödande ögonkast. Då de
tillbringade aftnarna i salongen, valde Lucia
sin plats så sinnrikt, att hon kom att sitta i
skuggan och kunde oavvänt se på Andrea
bakom sin mans rygg, utan att någon märkte
det. En hel kväll kunde Lucia sitta där
nedstämd och fåordig, med småktande min
och matt röst.

(Forts.)

En despotisk herre

är Hans Höghet FÖRDOMEN, som ännu
idag hindrar många fruar från att höpa
en utmärkt smörsort bara därför att den
inte är tillverkad i ett mejeri på landet.
Och det är inlett gratisnöje att låta honom
regera — det kostar hundratals kronor
om äret, om man låter tvinga sig att köpa
mejerismör i stället för

MUSTAD'S
"BÄSTA-VÄXT"

Grantz

Rydbergs Blandning

Detta kaffe rekommenderas
särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

På resa med småbarn

är det moderns ständiga bekymmer: Varifrån
skaffa mjölk? En praktisk, enkel utväg är att
ha en burk Nestlé's barnmjölk till hands.
Barnmjölet är mycket lätt att tillreda, enär
endast varmt vatten behöver tillsättas. Då
ej någon svårighet är förbunden med till-
agningen, kan man således med lätthet ge
barnet samma föda på resor, som när man
är hemma. Barnmjölet håller sig färskt my-
cket länge och vållar inga svårigheter vid
matsmältningen.

VOLTA

Vår nya
ELEKTRISKA SPIS
nr 7406 eller 7412
är just det ideal som
föresvävat varje hus-
moder.
Svenskt arbete.
Svensk konstruktion.
Särskilt lämpad efter
svenska förhållanden.
Säljes på mycket förmån-
l. avbetalningsvillkor.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM

VICTORIAS

LAVENDEL TVÅL

FÖRNÄMSTA I SVERIGE

Solidar *Tvätt = Extrakt*

Rengöring av nybyggnader och av andra smutsiga arbeten. Ett hus, som handtverkarne lämnat, är visserligen färdigt, men hur se spåren av deras arbete ut! Och hur svårt är det icke att få bort allt detta kalk- och färgstänk från golv och väggar, för att nu inte tala om från fönstren. Hårtill är emellertid »Solidar» som skapat. Med en varm »Solidar»-lösning »besegras» fullständigt allt motstånd, som göres av smuts och fläckar. Det är en glädje att se hur raskt och grundligt alla efter byggnadsarbetet kvarlämnade smutsfläckar försvinna och hur fönstren skina spegelblanka och rena.

Om Eder handlande icke försäljer Solidar, rekvirera då direkt från fabriken i Sundbyberg.

Äter
Ni
havregröt ?

Vet Ni
huru den
skall smaka ?

Har Ni
provat
AXA ?

I VARJE HEM BÖR FINNAS

IDUNS KOKBOK

Den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

AV ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND

12:te uppl.

Fullständigt omarbetad och utvidgad

Pris Kronor 10.—

NYHET: Anvisningar att använda gasspis eller gasugn vid alla recept för stekning och bakning.

Gynna Iduns annonsörer!

Oatine

OATINE är behagligt i bruket, väluktande och oundgängligt i barnkammaren. Begär uttryckligen Vit creme grönt lock och tillbakavisa alla efterrapningar. Tub eller burk, vanlig storlek, och stor burk (5 gånger så mycket).

Begär endast OATINE "Vit creme, grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbelt innehåll) kr. 6:—.

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är väluktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

LÄSARINNORNAS SPALT

FRAGOR.

Skulle någon av Iduns läsare vilja skänka en obemedlad flicka några gamla läroböcker, som lämpa sig för studier på egen hand.

Är synnerligt tacksam för ett latinskt lexikon. Adress lämnas av Iduns redaktion.

M. L.

Kan någon av Iduns läsarinor av erfarenhet upplysa om något annat medel än rökning finnes för boklusens fullständiga utrotande. Har hört något pulver skulle finnas?

Bekymrad bokvän.

SVAR.

Svar till Orolig. Ni kan gärna fråga vilken läkare som helst. Svaret skall bli att antingen får Ni låta operera Er, eller ock kan Ni inte alls opereras. Och i detta sista särskilda fall får Ni se tiden an. Ni kan i alla fall leva, även om Ni inte kan opereras. Jag läste en gång i en tidning, kanske var det denna, en fråga liknande eder och då jag kände en ung flicka som hade struma, men inte kunde opereras, så frågade jag henne vad som var att göra och iakttaga för den som frågat i tidningen. Hon svarade: "Säg den frågande att hon skall blott leva livet och vara glad". Och det har hon, som svarade så, själv gjort sedan dess.

Ebon.

Svar till "Orolig". Sök för struman den kände läkaren, Doktor Vesterlund, Enköping. Han har utan operation behandlat struma med gott resultat.

En gottlänning.

Svar till Mor. Behåll flickan hemma så länge och se tiden an. Sänd inte bort henne.

Ebon.

Svar till Fru Eva. Bråka inte med er man om han nu inte vill ge er pengar pr vecka till hushållet. Har han 10,000 om året kan ni ju vara lugn. Ni får ju i alla fall pengar, fast i mindre poster. Bråk är det förfärligaste som finns och det kan leda till oanade ledsamheter, som inte all världens pengar kan bota. Och vad gossen beträffar så kan det ju inte skada att han ser att pengar inte komma fram allt för lätt. Somliga barn få se motsatsen, ofta till deras framtida skada.

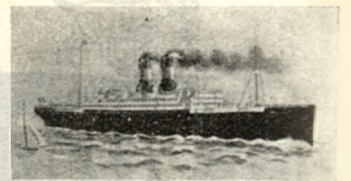
Ebon.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga. Jag är en 18 års musikaliskt begåvad elementarbildad flicka, vars högsta önskan vore att få ägna sig åt musikstudier. Finnes väl någon fond, som sätter mig, obemedlad, i stånd att fortsätta mina pianostudier? Har tänkt gå in på den merkantila banan, men fruktar jag att ej bli till freds med mitt arbete där, då min själ ligger i musiken. Tror Iduns läsare, att jag skulle kunna leva och taga lektioner i Stockholm genom att själv giva lektioner? Vilket blir fördelaktigare att studera vid någon musikskola eller vid Musikaliska akademien? Tacksam för många goda råd är

Rådsvill landsortsflicka.

Svar. Är ni själv eller eventuellt edra anhöriga och bekanta fullt kompetenta att bedöma huruvida ni verkligen är så utpräglad musikaliskt begåvad att det är lönt att på allvar tänka på att

Direkt Linie till Amerika.

Skandinavien-Amerika Linien

Skeppsbron 16, Stockholm.
Tel. adr. Transatlantic R. T. 7890.

En säker inkomst

erhålla alla, som köpa vår patenterade automatiska snabbstickningsmaskin FAVORIT. Maskinen kan tjänas in på två månader. Begär villkor och prospekt, som sändes mot ett 20 öres frimärke. Redbara manliga och kvinnliga agenter antagas. På förekommen anledning få vi fästa ärade spekulanters uppmärksamhet på, att FAVORIT stickmaskiner ej äro att förväxla med andra mindervärdiga utländska rundstickningsmaskiner.

A.-B. HEMMASKINER
Kungsgatan 7, Stockholm. Avd. 7.

Den Dam

son sätter värde på

en VERKLIGT FÖRSTÄLLSIG PARFYM

försummar ej att prova

Esteria

Denne parfym

frånstild av äkta blommor i olika blandningar

ger fullst ändig illusion av

NATURLIGA FRISKA BLUMOR

ANNI LUNDQVISTS TEKN. FABR. VÄXJÖ.

THE

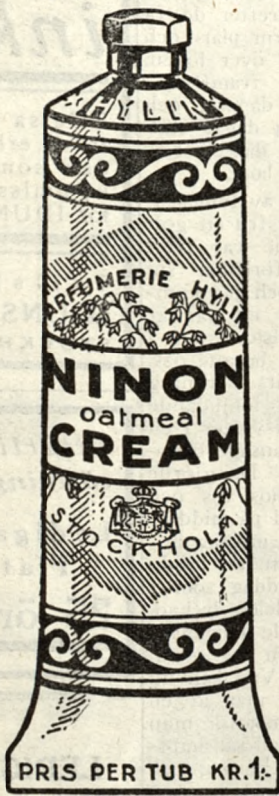
är alltid bäst.

I parti hos:
Aktiebolaget AHLBERG & BRENNER
Stockholm.

I minut hos:
Conrad Andrén, Hornsg. 44 B, Sthlm.
F. J. Kahn, Kornhamnstorg 61, Sthlm.

Mot kyla

skyddas huden av

PRIS PER TUB KR. 1.-

välja musiken den yrke? Det är sannernligen inte nog att "hela ens själ ligger i musiken". Det fordras både kraft, energi, temperament — och pengar och återigen pengar att komma fram på den numera starkt överbefolkade musikaliska banan, där både små, medelmåttiga och ej så sällan också stora förmågor trängas om plats för att på något sätt göra sig gällande! — Ni skall inte alls kunna leva i Stockholm på lektioner för er egen utbildning! — Att komma in vid musikaliska akademien är *mycket* svårt och därtill fordras lysande avlagda prov; lättare är det vid de privata musikinstitutionerna — Richard Anderssons musikskola, Sigrید Carlheim-Gyllenskiöld's musikinstitution, Gerd von Sydows dito, m. fl. — men vid dessa ställa sig givetvis undervisningen dyrbar, särskilt när eleven står på ett högre undervisningsplan.

Fråga. Har en gång läst om en sorts reskudde med pappersfyllning, men kommer ej ihåg om man skulle klippa papperet i små bitar eller smala remсор. Jag undrar om det inte är fördelaktigt att också taga små tygbitar ibland. Mycket tacksam för svar.

Ingride B.

Svar. Ni menar antagligen en kudde, som förr i tiden var ganska allmänt i bruk. Se här beskrivningen hur en sådan åstadkomes: Av tvätbart, ganska stadigt tyg — helst i kulört linne — sys ett kuddvar i lämplig storlek, t. ex. 35×40 cm., vilket hopsys på alla fyra sidorna så när som på ett litet stycke, jämt och nätt så stort att handen kan föras in. Av papper, rent eller ock luktfritt tidningspapper klippes i cm. smala och 30—40 cm. långa remсор, vilka lätt krusas och blandas om varandra. Härmed fylles kuddvaret ganska tätt, varefter den öppna sidan hopkantas. — Man kan också förse öppningen med tryckknappen, ty härvidlag är det ingen fara att något av innehållet tränger ut. Vid behov förnyas fyllningen.

Fråga. Vore tacksam om ni i nästa nr av Idun, i brevlådan eller i frågoavdelningen, ville lämna uppgift å namn och adress på i Tyskland eller Wien utgivna tidningar och tidskrifter om kroppskultur, konst etc. under signatur *Konstintresserad Idunprenum.*

Svar. Vänd eder till någon större bokhandel där tidskriftskataloger alltid brukar finnas. — För övrigt finnes å varje postkontor en större taxa med uppgift å så gott som alla Europas och Amerikas tidningar och tidskrifter. Om ni noga studerar den — varje lands tidningar etc. stå för sig — så bör ni nog själv finna er till rätta.

Fråga. 1) Kan någon ge en mor anvisning på något trevligt pensionat, helst på småländska höglandet eller i skogrik trakt, ej för långt från Stockholm, dit hon kunde skicka sin 17-åriga dotter, som är i behov av luftombyte. Helst där ungdom brukar finnas.

2) Något välkänt trevligt mindre hotell eller pensionat i Stockholm, vore jag tacksam att få adress på.

Landsortsfru.

Svar. 1) Det är nog endast ett fåtal pensionat på det småländska höglandet som hålla öppet under vintern. — Men varför ej låta den unga flickan komma till någon hushållsskola eller herrgård där man tager emot elever eller inackorderingar; detta skulle såväl bli både nyttigare och roligare för flickan. Här ett par adresser: Överstinnan Hyltén-Cavallius, f. Frick, Burseryd, Småland; Strängnä's Husmoderskola, Fru M. Braune; Fru Lisa

I KÖKET
OCH
PÅ MATBORDET
ÄR
Arboga
ALFA-KO
HUSMÖDRARNAS
A OCH O

VINOLIA

TALK-
PUDER

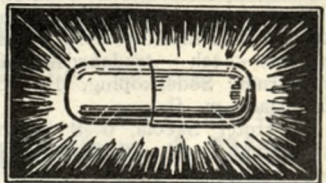

UTSÖKT LENANDE
KYLANDE OCH UPP-
MJUKANDE FÖR HUDEN.

I sorterade dofter.

BABY VINOLIA
TALKPUDER
FÖR BARN

*Den verkliga kännaren
väljer Vinolia*

**SPIECKERS
SANOKAPSLAR**

stärka nerv- och muskelsystemet, skänka ungdomlig spänstighet, levnadsoch energi, samtidigt som de undanröja trötthet, sömnlöshet och svaghets-tillstånd. Finnas å alla apotek och drogaffärer eller expedieras efter rekvisition från undertecknade, portofritt.

Ask om 10 kapslar (för 10 dagars bruk) kr. 2.25.

Ask om 20 kapslar (för 20 dagars bruk) kr. 4.25.

Liten kur (5 stora askar) kr. 20.—

Stor „ (10 „ „) kr. 38.50.

Generalagenter för Skandinavien:

Harald Westerberg & Co.

— Göteborg. —

KINAMAGASINET

specialaffär för Kinesiska varor: Handvävda Siden, vita och randiga Tvätt-siden, Råsiden 3:— mtr., Textilier, antik porslin m. m. Obs! Äkta varor extra låga priser. Regeringsgatan 43, 1 tr., Stockholm. Riks. 30 86.

Nya Varor i allt vad som tillhör hemmet!

Nya Priser ensamstående i hela landet!

Ny Katalog för 1922 på begäran gratis och fraktfritt.

STRALIN & PERSSON Korsnäs.

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS

torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att använda. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning med följer varje kartong. Finnas i varje välsorterad specialaffär.

OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

Björkboms Maltextrakt Förstör ej Eder hy

är ett utmärkt kraftnäringsmedel för barn, sjuka och konvalescenter. Maltextrakt med kalk har särskilt visat sig lämpligt som botemedel mot eng. sjukan.

Maltextrakt med järn eller järn och kina är ett utmärkt medel vid blodbrist och allmänna svaghets-tillstånd, då järn erfordras.

Obs! Detta järnmedel är ej stoppande och ej skadligt för tänderna o. dessutom välsmakande o. hållbart. Fås på alla apotek.

Nyheter: Björkboms maltextraktkarameller i askar å 1:25 kr. Synnerligen välsmakande!

Björkboms Maltextraktfabrik är flyttad till apoteket "LEJONET" i Malmö.

med vatten utan använd Velvet Complexion, den amerikanska kvinnans bästa skönhetsmedel mot rynkor, röd och ören hy. Velvet Complexion (sammetsky) innehåller äkta mandel och försäljes i alla parfymaffärer. Pris per flaska 5:— och 8:— kronor. Generalagent: A/B Parfymeri R. Barlach, Stockholm C.

Sagroidpiller.

Det erkänt goda, säkert och utan olägenhet verkande avföringsmedlet äkta Sagroidpiller finns nu åter att få på apoteken.

CARL LARSSON:

PRAKTVERKET

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FÄRGTRYCKPLANSCHER

INBUNDEN MED AV KONSTNÄREN KOMPONERAD PÅRM (BEGRÄNSAD UPPLAGA)

KR. 5:—

PORTOFRIITT MOT INSÄND LIKVID I POSTANVISNING

IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

*Florodol-
Tvålen*

Jag har mammas tvåljag!

Hur uppvärmer Ni Eder villa eller våning?

Tillvaratag överloppsvärmen i spiseln för de övriga rummen!

Det är ett länge känt behov att kunna tillvarata alla den värme, som går förlorad i en vanlig kokspis. — Den nya värmeledningsspiseln "MALCUS" kan, samtidigt som det kokas och bakas lämna värme för bostäder upp till 18 rum samt dessutom varmt vatten till disk och bad. Värmeledningsspiseln "MALCUS" fungerar som en vanlig kökspis, kan skötas av vem som helst, eldas lika fördelaktigt med ved, torv, kol och koks, underhåller en jämn cirkulation och en behaglig värme samt är i alla avseenden driftbillig. Genom sin placering i köket kan eldningen lättare övervakas.

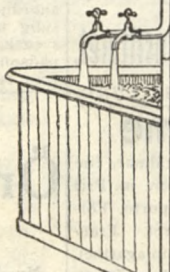
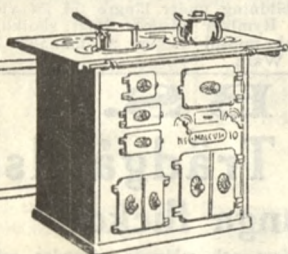

Värmeledningsspiseln "MALCUS"

är prydlig och fördrar ej mera utrymme än en vanlig kokspis. Officiella provningsresultat visa, att den är vida överlägsen tidigare konstruerade värmeledningsspisar.

Skriv till oss; vi stå gärna till tjänst med katalog och upplysningar.

Aterförsälj. o. installationsfirmor inbjudas till samarbete.

Aktiebolaget Malcus Holmquist

Telefonanrop: MALCUS Halmstad. Telegramadr.: MALCUS

VÄRMELEDNINGSPANNAN "MALCUS" för kontor, samlings-salar, butiker, järnvägsstationer, garager, växthus m. fl. Tillverkas i 3 typer, 12 storlekar.

DEN BÄSTA DRYCKEN ÄR
**CLOETTAS
GULD-CACAO**
— FÖRNÄMSTA SVENSKA FABRIKAT —

PIX-pojken på äventyr.

Ja, faderväll, du kära hembygdstrand.
En tröst, att PIX man får i alla land.

Askar 50 öre, påsar 25 öre.

BARDIN & CIE PARIS
Poudre de Perles Fines.

Bardins berömda pärlpuder
vitt, rosa, hudfärg, rachel, gul, korall, rubin, brunt etc.

Föryngrar och förskönar

Fås i alla parfym- och kemikalieaffärer
Ensamförsäljare för Skandinavien och Finland:

Madsen & Wivel, Köpenhamn